

My Japanese Grammar notes

Jan marjanko

2024 年 6 月 17 日

目次

1	1. lekce	13
1.1	Nominální věty: N_1 wa N_2 desu	13
1.1.1	Pozitivní	13
1.1.2	Negativní	13
1.2	Otazník: Ka	13
1.3	Partikule	13
1.3.1	Wa	13
1.3.2	Mo: Také	14
1.3.3	No: modifikace podstatného jména	14
1.4	Vynechání jasného tématu	14
1.4.1	Předem oznámené téma	14
1.4.2	Zřejmé téma	14
2	2. lekce	14
2.1	Ukazovací zájmena: Kore, Sore a Are	15
2.2	Tázací věty s tázacím zájmenem	15
2.3	Partikule no: Modifikace podstatných jmen (2)	15
3	3. lekce	15
3.1	Věty se slovesy	15
3.1.1	Budoucí akce/ něčí vůle	15
3.1.2	Tázací věty	16
3.2	Slovesa pohybová se směrem	16
3.3	Výrazy indikující čas	16
3.3.1	Říkání času	16
3.3.2	Čas akce/události	16
3.4	Partikule	17
3.4.1	E (へ) :Směr (Lekce 2)	17
3.4.2	ㇿ :Specifický bod v čase (Lekce 3)	17
3.5	Příslovce	17
4	4. lekce	17
4.1	Slovesa vyžadující objekt	17
4.2	Slovesné věty: Minulost	17
4.2.1	Pozitivní a negativní	17
4.2.2	Udělal –	18
4.3	Partikule	18

4.3.1	O を : objekt	18
4.3.2	で:Místo aktivity	18
4.3.3	と: Společně s	18
4.3.4	の :modifikace podstatného jména (3)	18
5	5 lekce	18
5.1	ーます :Zvyk	19
5.2	Výrazy indikující čas (2)	19
5.2.1	Dny v týdnu	19
5.2.2	Hodiny	19
5.3	Partikule	19
5.3.1	は a も nahrazující を	19
5.3.2	は a も po časových slovech	20
5.3.3	から／まで: Z/do	20
5.3.4	と: "A"	20
5.3.5	や: a tak podobně	21
5.4	Konjunkce それから : Také/ Navíc	21
5.4.1	Navíc	21
5.4.2	Poté	21
5.5	する slovesa	21
5.6	どんな Jaký (druh)	22
5.7	Slovosled	22
6	6 lekce	22
6.1	Účel směřovaného pohybu	22
6.1.1	Vstem + にいきます/きます/かえります	22
6.2	N (+ suru) + にいきます / きます / かえります	23
6.2.1	Použití partikule へ a slovosled	23
6.3	～ませんか: Pozvání/vybídnutí	23
6.4	ましょう: Návrh	24
6.5	Partikule	24
6.5.1	に: Účel	24
6.5.2	か: Nebo	24
6.5.3	の: Modifikace podstatných jmen (4)	24
6.5.4	でも: Nebo něco (1)	25
7	7. lekce	25
7.1	Počítání věcí	25
7.1.1	Počítadla	25
7.1.2	Číslo japonského původu	25

7.2	Množstevní slova	25
7.2.1	Nominální věty	25
7.2.2	Slovesné věty	26
7.3	Demonstrativa: この その あの どの	26
8	8. lekce	26
8.1	Demonstrativa: ここ そこ あそこ どこ	26
8.2	Spojování nominálních vět	26
8.2.1	Spojování kladných vět	26
8.2.2	Spojování negativních vět	27
8.3	Partikule で: způsob	27
9	9. lekce	27
9.1	I-adjektiva a Na-adjektiva	27
9.2	Věty s adjektivy	27
9.2.1	Věty s I-adjektivy	27
9.2.2	Věty s Na-adjektivy	28
9.2.3	Príslovce modifikující přídavná jména	28
9.3	Spojování vět s adjektivy	28
9.4	Adjektiva jako modifikátory podstatných jmen	29
9.5	の nahrazující podstatné jméno	29
9.6	Spojení でも: Ale	29
10	10. lekce	29
10.1	Věty vyjadřující lokaci	30
10.2	Fráze lokace	30
10.2.1	Fráze lokace: N1 の N2	30
10.3	～そう (な)	30
10.4	Ostatní	31
11	11. lekce	31
11.1	Věty vyjadřující "byť"	31
11.2	います／あります použité s množstevním slovem	31
11.3	Věty vyjadřující vlastnictví	32
11.4	～なさい: Rozkaz	32
12	12. lekce	32
12.1	Nominální věty: Minulost	32
12.2	Věty s adjektivy: minulost	32
12.2.1	I-adjektiva	32
12.2.2	Na-adjektiva	33
12.3	Príslovce rozsahu	33

12.4	～が／～けど: Ačkoli	33
12.5	Partikule	34
12.5.1	は: kontrast	34
12.5.2	N 1 も N2 も: Obojí N1 a N2	34
12.5.3	に: Destinace	34
13	13. lekce	34
13.1	Te-forma sloves	34
13.1.1	1 だん Slovesa	34
13.1.2	5 だん Slovesa	34
13.1.3	Nepravidelná slovesa	35
13.2	～てください: Zdvořilý rozkaz	35
13.3	～てもらえませんか: Zdvořilý požadavek	35
13.4	Spojování slovesných vět	35
13.5	Partikule	36
13.5.1	に: Nepřímý objekt	36
13.5.2	までに: Do (nějaký čas)	36
14	14. lekce	36
14.1	～ています (～ている): Průběhová akce nebo stav	36
14.2	Přísluvečné použití adjektiv	37
14.3	Adjektivum/Podstatné jméno + なります (なる): Stát se	38
14.4	N 1 と／(っ) て いう N2: N2 zvané N1	38
14.5	Partikule	38
14.5.1	から: Od (indikovaný čas)	38
14.5.2	Dvojitě partikule	38
14.5.3	だけ: Pouze	39
15	15. lekce	39
15.1	Klasifikace sloves a jejich časování	39
15.1.1	1 だん slovesa a 5 だん slovesa	39
15.1.2	Slovníková forma	40
15.1.3	Nai-forma sloves	40
15.2	Plain forma: Přítomnost	40
15.3	～と おもう: Myslím že	41
15.4	～ている: Výsledný stav	41
16	16. lekce	41
16.1	Planá forma: Minulost	41
16.2	～と おもう: Myslím že –	42
16.3	～のです／～んです: Vysvětlující predikát	42

16.4	～ないでください: Zdvořilý negativní rozkaz	43
16.5	Partikule が: Subjekt	43
16.6	Spojení それに: Navíc	43
17	17 lekce	43
17.1	～ので/ んで: Protože	43
17.2	～たい: Chci dělat —	44
17.3	Partikule	44
17.3.1	が: Subjekt (3)	44
17.3.2	で: Důvod, příčina	44
17.3.3	を: (Odejít) Z	44
17.3.4	とか～: Věci jako	45
17.4	Výrazy indikující čas	45
17.4.1	Rok, Měsíc a Den	45
17.5	Délka trvání	45
17.6	Jiné časové výrazy	45
17.6.1	1)	45
17.6.2	2)	46
17.6.3	3)	46
17.7	Zdvořilost: Respektující a skromná slovesa	46
18	18. lekce	46
18.1	～てもいい: Povolení	46
18.2	～てから: Až bude/udělám	46
18.3	～てくる (1): Udělat a Přijít	47
18.4	Klauzule modifikující podstatná jména (1)	47
18.4.1	1	47
18.4.2	2	47
18.4.3	3.	48
18.5	Partikule へ: Statická lokace (2)	48
18.6	Konjunkce: Tedy/tak	48
18.7	Tázací slovo + か / Tázací slovo + も	49
18.8	Různé	49
19	19. lekce	49
19.1	Sloveso + ほうがいい: Bylo by lepší udělat–/neudělat	49
19.2	～なくてもいい: Nemuset dělat —	50
19.3	から: protože /jelikož	50
19.4	～かた: Jak udělat –	51
19.5	Sloveso + だけで: Stačí udělat/ pouze udělám	51

19.6	Adjectiv / Podstatné jméno + する:udělat tak aby	51
19.7	Partikule が : Objekt	52
19.8	Ostatní	52
20	20. lekce	52
20.1	Porovnávající věty	52
20.1.1	Tvrzení	52
20.1.2	Tázací věta	53
20.2	～たことがある: Zažil jsem	53
20.3	～ている (3): Výsledný stav (2)	53
20.4	～て: způsoby	54
20.5	～ないで: Místo toho aby /Bez toho aby	54
20.6	Partikule	54
20.7	で: Množství	54
21	21. lekce	55
21.1	Potenciální forma sloves	55
21.1.1		55
21.1.2		55
21.1.3		55
21.2	Věty s potenciální formou sloves	55
21.2.1	Použití partikule が	56
21.2.2	Schopnost/Možnost/Přístupnost	56
21.3	～ことが できる	56
21.4	～て: Příčina	56
21.5	～すぎる: Přehnat	56
21.6	Partikule	57
21.6.1	に Zdroj	57
21.6.2	でも I (když) /dokonce	57
21.6.3	しか pouze	57
22	22 lekce	57
22.1	Věty s přídavnými jmény vyjadřující preferenci/schopnost	57
22.1.1		57
22.1.2		58
22.2	Superlativní věty "nej"	58
22.3	～とき: Když –	59
22.4	V たり V たり する Dělat věci jako –	59
22.5	～ながら Během —	60
23	23 lekce	60

23.1	～なくてははいけない／～なくちゃいけない: Muset udělat –	60
23.2	ーてくる: Jít a udělat (a vrátit se zpět)	61
23.3	Klauzule modifikující podstatné jméno (2)	61
23.4	Suffix: ～じゅうに／～ちゅうに: V	62
23.5	Tázací slovo +でも: jakýkoli	62
23.6	Tázací zájmeno +か / Tázací zájmeno + も	62
24	24 lekce	62
24.1	Slovesa dávání a přijímání	62
24.1.1	あげる	62
24.1.2	くれる	62
24.1.3	もらう	63
24.1.4	さしあげる, くださる, いただく	63
24.1.5	やる	64
24.2	～のではなくて／～んじゃないくて	64
24.3	Príslovce まだ (～ていない: zatím ne (udělal ...))	64
24.4	N1 は N2 が + přídavné jméno	64
25	25 lekce	64
25.1	Dělání a přijímání laskavostí	64
25.1.1	～てあげる	65
25.1.2	～てくれる	65
25.1.3	～てもらう	65
25.1.4	～てさしあげる, ～てくださる, ～ていただく	65
25.1.5	～てやる	66
25.2	～の: Nominalizér (2)	66
25.3	～てしまう／～ちゃう: Kompletně/Konečně	66
25.4	～やすい／にくい: Jednoduché udělat –/ Obtížně udělat –	66
26	26. Lekce	67
26.1	～とき: Když –	67
26.2	～てはいけない／～ちゃいけない: Zákaz	67
26.3	～こと: Nominalizér	67
26.4	～というのは／～(っ)ていうのは: co se týče	68
26.5	～はじめる／～おわる: Začít dělat –/ Skončit –	68
26.6	Partikule と: V porovnání s	68
26.7	Partikulární fráze ～にたいして: Cíl akce	68
26.8	など／なんか: a tak podobně	69
27	27. lekce	69
27.1	～かもしれない Možná (Být / Dělat)	69

27.2	～だろう／～でしょう: Předpokládám	69
27.3	～てみる: zkus a uvidíš	69
27.4	Podstatné jméno + なら: Pokud jde o – tak	70
27.5	Partikule も [+ neg.]: Ani	70
27.6	Príslovce まだ [+ aff.] a もう [+ neg.]	70
27.7	Zdvořilosti (2): Pokorná forma sloves	70
28	28. lekce	70
28.1	～と／～って いう: Citace	71
28.1.1	Nepřímá citace	71
28.1.2	Přímá citace	71
28.1.3	Formy いう	71
28.1.4	おっしゃる	71
28.2	～そうだ: Slyšel jsem že–	71
28.2.1	～そうだ	72
28.2.2	Zdroj informací	72
28.3	～らしい: Vypadá to	72
28.4	～まえ (に) : Před tím než—	72
29	29. lekce	72
29.1	Tara-forma	73
29.2	～たら: Kondicionál (pokud –)	73
29.2.1	Tara-klauzule	73
29.2.2	Subjekty Tara-klauzule a hlavní klauzule	73
29.3	～ても: I když	74
29.4	ようだ/ みたいだ: Vypadá to jako (jako kdyby)	74
29.4.1	ようだ	74
29.4.2	みたいだ	74
29.4.3	～ようだ／～みたいだ a ～らしい	75
29.5	～ようになる／～なくなる: Dosáhnout stavu —/ dosáhnout toho že (ne)	75
29.5.1	～ようになる	75
29.5.2	～なくなる	75
29.6	Ostatní	75
30	30. lekce	76
30.1	úmyslná forma sloves	76
30.1.1	1 だん slovesa	76
30.1.2	5 だん slovesa	76
30.1.3	Nepravidelná slovesa	76
30.2	～ (よ) うとおもっている: Úmysl udělat —	76

30.3	～つもりだ: Plánovat-/zamýšlet —	77
30.4	Myšlenka/plán/přání třetí osoby	77
30.5	～し: A co víc—	77
30.6	Klauzule upravující podstatná jména (3)	78
30.7	～のではないか/～んじゃないか: Řekl bych že —	78
30.8	Partikule でも: nebo něco	78
31	31. lekce	78
31.1	～か: vložená otázka	78
31.1.1	～か (わかりません) : (nevím) Kdy/kde, atd.	79
31.1.2	Alternativní otázka	79
31.1.3	～のか/～のか どうか	79
31.2	Tázací slovo + ～たらいいですか: žádání o radu	80
31.3	～ておく/～とく. Příprava na budoucí použití/účel	80
31.4	Podstatné jméno + のよう (な) /Podstatné jméno + みたい (な) : Podobnost	80
31.5	Suffix	81
32	32. lekce	81
32.1	と: pokud/když	81
32.2	Podstatné jméno + だったら :Pokud se jedná o —	81
32.3	Partikule を: Podél	81
32.4	～てくる/～ていく: Ke/od (něčeho)	82
33	33 lekce	82
33.1	～ことに する: Rozhodnout že —	82
33.2	～ことに なる: Bylo rozhodnuto že —	82
33.3	～あと: Po — (nějaké činnosti)	83
33.4	～とき: Když —	83
33.5	Partikulární fráze ～について: Ohledně/o	83
33.6	Honorifikace (3): Zdvořilá forma sloves	83
34	34. lekce	84
34.1	Ba-forma	84
34.1.1	Slovesa	84
34.1.2	I-adjektiva	84
34.1.3	Na-adjektiva/podstatná jména	84
34.1.4	Ba-forma negativních	85
34.2	～ば: Kondicionál/hypotetické (Pouze pokud—)	85
34.3	Tázací slovo + ～ば いいですか: Hledání rady	85
34.4	Tranzitivní slovesa a Intransitivní slovesa	86
34.5	Suffix ～てき (な)	86

35	35. lekce	86
35.1	～ことになっている: Bylo rozhodnuto/zařízeno že –	86
35.2	～はずだ: Očekávám/Věřím že –	87
35.3	～てある: Stav vzniklý činností někoho jiného	87
35.3.1	～てある	87
35.3.2	～てある a ～ている	87
35.4	Zdůraznění části věty	88
36	36. lekce	88
36.1	～たら: Časové (když–)	88
36.2	～のだったら/～んだったら Pokud se jedná o tohle tak –	88
36.3	Imperativní forma	89
36.3.1	kladná	89
36.3.2	záporná	89
36.4	～しろ／なという: Rozkaz/říct někomu aby udělal —/neudělal —	89
36.5	～てもらいたい: Chtít aby někdo udělal —	89
36.6	Honorifikace	89
36.6.1	お～ください: Rozkaz s respektem	90
36.6.2	お～いただけますか: Pokorný požadavek	90
37	37. lekce	90
37.1	Pasivní forma sloves	90
37.2	Pasivní věty	90
37.2.1	Direktní pasiv zmiňující živé bytosti	91
37.2.2	Indirektní pasiv	91
37.2.3	Direktní pasivum s neživými věcmi	91
37.3	～たら: Když – (tak jsem zjistil že –)	92
37.4	～たばかりだ: Právě jsem udělal –	92
37.5	～ようにいう: říct někomu aby udělal —	92
37.6	Vyjádření pocitů	92
38	38. lekce	93
38.1	Kauzativní forma sloves	93
38.2	Kauzativní věty	93
38.2.1	Kauzativní věty s tranzitivními slovesy	93
38.2.2	Kauzativní věty s intranzitivními slovesy	94
38.2.3	～(さ)せる a ～てもらう	94
38.3	～(き)せてもらう／～(さ)せていただく: Mít povoleno udělat —	94
38.4	Zdvořilost: přehled	94
38.4.1	Výrazy s respektem: そんけいご	94

38.4.2	Pokorné výrazy けんじょうご	95
38.4.3	Kultivované výrazy ていねいご	95
39	39. lekce	95
39.1	ために/ ための: účel	95
39.1.1	ために: Za účele	95
39.1.2	ための: pro/na	96
39.2	～たり～たりだする: Někdy , a jindy –	96
39.3	Klauzule modifikující podstatné jméno(4)	97
39.4	～のなら / ～んなら : Pokud je to tak, tak—	97
39.5	Partikulární fráze	97
39.5.1	によって: Záleží na/podle toho–	97
39.5.2	～として: jako	97
40	40. Lekce	97
40.1	ように: Tak aby	98
40.2	ようにする: Snažit se aby /Udělat tak aby –	98
40.3	～ことがある : Jsou časy kdy	98
40.4	Zvýraznění části věty (2)	98
40.5	Množstevní slovo modifikující podstatné jméno	99
40.6	～だけでなく (も): Nejen	99
40.7	Přísluvečné fráze	99

1 1. lekce

1.1 Nominální věty: N_1 wa N_2 desu

1.1.1 Pozitivní

ジムハリスさん	は	がくせい	です。
Noun 1	wa	Noun 2	desu

Jim Harris je student.

Wa je partikule používaná jako zvýrazňovač tématu a indikuje že předcházející podstatné jméno je téma věty. Signalizuje o čem se chystá mluvit. Desu které předchází podstatné jméno poskytuje informaci ohledně tématu. Desu jde vždy na konec věty.

a) カレン ロペズさん は アメリカンじんです。Karen Lopézová je Američanka.

1.1.2 Negativní

やまださん	は	がくせい	では／じゃ ありません。
Noun 1	wa	Noun 2	dewa/ja arimasen

Paní Jamada není student.

Negativ N_1 wa N_2 desu je N_1 wa N_2 dewa arimasen, znamenající " N_1 není N_2 ". Dewa je zkráceno na "ja" jako v ja arimasen, které je ekvivalentní dewa arimasen. V psané formě se používá pouze dewa arimasen.

a) キムさんはせんせいではありません。がくせいです。Pan Kim není učitel. Je student.

1.2 Otazník: Ka

ジムさん	は	がくせい	です	か
Noun 1	wa	Noun 2	desu	ka

Je Jim student?

Ano/ne otázka jako "Je Jim student?" v japonštině může být vytvořena jednoduše přidáním otazníku ka k desu. Ka je větná partikule která může být položena na konec věty.

a) もりさんはせんせいですか。 Je pan Mori učitel?

1.3 Partikule

1.3.1 Wa

Zmíněno v lekci 1 (budou odkazy na gramatické poznámky v různých lekcích)

1.3.2 Mo: Také

わたし	も	がくせい	です。
Noun 1	mo	Noun 2	desu

Také jsem student.

わたし	も	がくせい	では／じゃ ありません。
Noun 1	mo	Noun1	dewa/ja arimasen

Také nejsem student.

Když je partikule wa nahrazena partikulí mo v pozitivní větě, je přidán význam "také". Mo nahrazující wa v negativní větě přidává význam "také ne".

a) わたしはがくせいです。ハリスさんもがくせいです。Jsem student. Pan Harris je také student.

1.3.3 No: modifikace podstatného jména

わせた	の	がくせい
Noun 1	no	Noun 2

Student Wasedy

Podstatné jméno následované partikulí no může modifikovat následující podstatné jméno, předchozí podstatné jméno popisující pozdější následující podstatné jméno.

ほうがくぶのせんせい učitel na právnické fakultě

1.4 Vynechání jasného tématu

Téma je často vynecháno pokud je jasné z kontextu. (V češtině zrovna docela přirozené)

1.4.1 Předem oznámené téma

Jakmile je téma představeno, je vynecháváno v následujících větách. Pokud ovšem není potřeba dané téma zvýraznit.

ロペスさんだいがくのともだちです。こくさいぶのがくせいです。Paní Lopezové je kamarádka z vysoké školy. Je studentkou mezinárodní divize.

1.4.2 Zřejmé téma

Pokud je zřejmé ze situace o čem mluví mluví, téma následované wa jako watashi wa je často vynecháno, i přes to že nebylo zmíněné před tím.

ジムハリスです。はじめまして。 Jsem Jim Harris. Jak se máte?

2 2. lekce

2.1 Ukazovací zájmena: Kore, Sore a Are

Tři ukazovací zájmena jsou používány na referenci věcí.

1. Kore "toto" je použito když se odkazuje na něco blízkého k mluvčímu
2. Sore "tamto" je použito při odkazu na něco co je blízko k posluchači, nebo je trochu dál od obou
3. Are "támhle toto" je použito když se odkazuje na něco co je mimo dosah obou

2.2 Tázací věty s tázacím zájmenem

それ	は	なん	です	か。
Noun	wa	tázací zájmeno	desu	ka

Co to je?

Pokud se ptáme co něco je, tázací zájmeno nan "co" je použito. Toto slovo je na stejném místě ve slovosledu v otázce tak jako odpověď bude.

A: それは なんですか。Co to je?

B: これはおもちです。To je rýžová koláč.

2.3 Partikule no: Modifikace podstatných jmen (2)

(N1 no N2) (Lekce 1) může indikovat vlastnictví jako v watashi no kaban "můj batoh" "Čí –" je vyjádřeno jako dare no. (N1 no N2) může být také zkráceno na N1 no.

A: これは だれの おはし ですか。Čí jsou to hůlky?

B: カーンさんのです。Jsou pana Kahna.

Poznamenejte si že (N1 no N2) může být zkráceno pouze pokud N2 indikuje vlastněnou věc.

3 3. lekce

3.1 Věty se slovesy

3.1.1 Budoucí akce/ něčí vůle

わたし	は	あした	でかけます。
Osoba	wa	čas	Vmasu

Zítřej půjdu ven.

わたし	は	あした	でかけません
Osoba	wa	čas	Vmasen

Zítřej ven nepůjdu.

～ます je ne-minulá (non-past) slovesná forma která vyjadřuje budoucí akci, nebo vůli mluvčího. Tato forma se nazývá masu-forma. ～ません je negativní forma ～ます. Činitel akce je označen

partikulí は.

わたしはきょう出かけません あしたでかけます。Dnes nepůjdu ven. Půjdu zítra.

3.1.2 Tázací věty

Ano/ne otázka se vytvoří přidáním か za ~ます .

A: こんばんでかけますか Půjdeš dnes ven?

B: いえ、でかけません Ne, nepůjdu.

3.2 Slovesa pohybová se směrem

しんじゅく	へ	いきます
Místo	e	Vdm

Půjdu do Shinjuku.

いきます "jít" きます "přijít" かえります "vrátit se domů" jsou slovesa pohybu se směrem a jsou často používány s partikulí へ která označuje směr nebo destinaci vůči které je pohyb dělán.

a) わたしはきょうだいがくへいきます。 Dnes jdu na univerzitu.

3.3 Výrazy indikující čas

3.3.1 Říkání času

~じ znamená "- hodin" a ~ふん/ーふん znamená "minuty" ~ふん se zkracuje nebo se mění výslovnost když použito s čísly 1,3,4,6,8 a 10. じゅっふん "deset minut". Půl hodiny po nějaké hodině je ~じはん.

A: いま なんじですか。Kolik je teď hodin?

B: 4じはんです。Je půl páté (půl hodiny po 4).

3.3.2 Čas akce/události

6じ	に	おきます。
Specifický čas	ni	sloveso

Vstanu v 6 hodin.

に je partikule označující specifický bod v čase kdy se akce nebo událost stane. "Ve 3 hodiny" se vyjádří jako さんじに. Když se vyjadřuje přibližný čas, ごろ "okolo" je použito. さんじごろ tedy znamená "okolo 3 hodin"

A: Kdy asi přibližně půjdete ven?

Smith: Půjdu ven v 9 hodin.

Poznamenejte si že za slovy indikující relativní čas Dnes, zítra atd. nemůže být partikule

3.4 Partikule

3.4.1 E (へ) :Směr (Lekce 2)

3.4.2 に :Specifický bod v čase (Lekce 3)

3.5 Příslovce

Obojí ちょっと "na chvilku" a すぐ "okamžitě" jsou příslovce a mohou modifikovat slovesa jako níže

- a) ちょっとぎんこうへいってきます。Jdu na chvíli do banky.

4 4. lekce

4.1 Slovesa vyžadující objekt

レポート	を	かきます。
Objekt	o	Sloveso

Jdu napsat report.

Slovesa jako たべます "jíst", のみます "pít" a よみます "číst (něco)" vždy požadují objekt označený を.

- a) わたしはあしたえいがをみます。Zítra se jdu podívat na film.

4.2 Slovesné věty: Minulost

4.2.1 Pozitivní a negativní

Minulá forma ~ます je ~ました indikující že se něco stalo v minulosti. ~ませんでした je negativní forma ~ました.

	Pozitivní	negativní
ne-minulá	かきます	かきません
minulost	かきました	かきませんでした

Časová slova jako きのう "včera" ゆうべ "minulou noc" jsou často používané se slovesy v minulé formě.

- a) やまもとさんはきのうかまくらへいきました。Paní Jamamoto včera jela do Kamakury.

4.2.2 Udělal –

Navíc k "udělal —" 〜ました může také znamenat "již/už udělal" (odpovídá to present perfect v angličtině). V takovém případě se často používá もう "již/už".

a) わたしはもうレポートをだしました。 Report jsem už odevzdal.

4.3 Partikule

4.3.1 O を : objekt

4.3.2 で:Místo aktivity

うち	で	かきました。
místo	de	V (akce)

Napsal jsem to doma.

Partikule で indikuje že předcházející podstatné jméno je lokace kde se děje nějaká akce. Je používána se slovesy vyjadřující akci よみます "číst" たべます "jíst" atd.

a) うちでほんをよみます。 Doma budu číst knížku.

4.3.3 と: Společně s

ともだち	と	べんきょうしました。
Osoba	to	sloveso

Studoval jsem s kamarádem.

Partikule と následující osobu indikuje "společně s (někdo)".

a) わたしはともだちとバスケットをしました。 Hrál jsem basketbal s kamarády.

4.3.4 の :modifikace podstatného jména (3)

(N1 の N2) (lekce 1,2) může indikovat "N2 je o N1" nebo "N1 je něco jako N2"

こくさいかんけいのレポート report o mezinárodních vztazích

かんじのしゅくだい domácí úkol z kanji

えいごのせんせい učitel angličtiny

なんの znamená "o čem"

a) A: それ、なんのレポートですか。 O čem je ten report?

B: けいざいのレポートです。 Je to report o ekonomice.

5 5 lekce

5.1 ーます :Zvyk

Navíc k vyjádření budoucnosti nebo vůle se ーます může také použít na indikaci zvyku. Rozdíl mezi těmito dvěma významy může být rozeznán za pomoci slov jako いつも ”(skoro) vždy” nebo あした ”zítra” ve větě. Pokud takováto slova nejsou použita, dá se rozdíl poznat z kontextu.

Porovnej:

- a) いつもとしょしつでべんきょうします。 Vždy studuji v knihovně.
- b) あしたとしょしつでべんきょうします。 Zítra jdu studovat do knihovny.

Následující slova mohou být použita s indukující zvyk.

いつも	(skoro) vždy	まいにち	každý den
よく	často	まいあさ	každé ráno
たいてい	většinou	まいばん	každý večer
ときどき	občas	まいしゅう	každý týden

わたしはまいあさうちでしんぶんをよみます。 Každé ráno čtu doma noviny.

5.2 Výrazy indukující čas (2)

5.2.1 Dny v týdnu

Dny v týdnu jsou vyjádřeny jako ーようび jako například v どようび ”sobota” ”Který den v týdnu” vyjádříme jako なんよいび. ーようび bere partikuli に indukující specifický bod v čase (Lekce 3)

わたしはまいしゅうどようびにおよぎます。 Každou sobotu chodím plavat.

5.2.2 Hodiny

ーじかん ”-hodin” přidané po číslu indikuje délku času jako například v にじかん ”dvě hodiny”. Pokud vyjadřujeme přibližnou délku použijeme ぐらい ”přibližně” jako například v にじかんぐらい ”asi dvě hodiny”. ぐらい je občas vyslovováno jako くらい . ごろ nesmí být použito v tomto případě.

5.3 Partikule

5.3.1 は a も nahrazující を

バスケットボール	は	します。
Téma/objekt	wa	sloveso

Hraju basketbal. (Pokud jde o basketbal, tak ho hraju.)

バレーボール	も	します。
Téma/objekt	mo	sloveso

Také hraju volejbal.

Partikule, která značí téma věty (lekce 1,3) může nahradit partikuli, která označuje přímý objekt slovesa čímž objekt změni na téma. Použití místo často implikuje že mluvčí speciálně vybral dané téma na rozdíl od ostatních možností.

a) わたしはクラシックをききます。ロックはききません。 Poslouchám klasickou hudbu. (Ale) neposlouchám rock.

を také může být nahrazeno partikulí も. Tady partikule も přidává k předešlému podstatnému jménu význam "také".

a) わたしはよくうどんをたべます。ときどきそばもたべます。 Často jím udon. Někdy také jím Soba.

5.3.2 は a も po časových slovech

あした	は	いきます。
Téma/čas	wa	sloveso.

Zítra půjdu.

あした	も	いきます。
Téma/čas	mo	sloveso

Zítra také půjdu.

Časová slova indikující relativní čas jako きょう "dnes" můžou také vzít partikuli は a も jako v きょうは "pro dnešek" a きょうも "také dnes"

a) わたしはきのうおよぎました。きょうもおよぎます。 Včera jsem byl plavat. Dnes také půjdu plavat.

5.3.3 から／まで: Z/do

はちじ	から	じゅうじ	まで	べんきょうしました。
čas/místo	kara	čas/místo	made	Sloveso

Studoval jsem od 8 hodin do 10 hodin.

Partikule から "z" přichází po slovech indikující začátek jak v čase tak i prostoru. Partikule まで "do" indikující konec v čase nebo prostoru

a) まいしゅうげつようびからきょうびまでれんしゅうします。 Cvičím od pondělí do pátku každý týden.

5.3.4 と: "A"

かようび	と	どうようび
Podstatné jméno 1	to	Podstatné jméno 2

Úterý a Sobota(y)

と je partikule spojující podstatná jména a N1 と N2 znamená "N1 a N2". と nemůže být použito pro kombinaci slovesa, věty atd.

- a) きょうぎんこうとゆうびんきょくへいきました。 Dnes jsem šel do banky a na poštu.

5.3.5 や: a tak podobně

テニス	や	バレーボール
Noun1	ya	Noun2

Tenis a volejbal (a další)

や je partikule spojující podstatná jména a indikuje že daná podstatná jména jsou příklady z větší množiny podobných věcí. N1 や N2 znamená "N1 a N2 atd" や spojuje pouze podstatná jména, nikoli slovesa, věty atd.

- a) わたしはテニスやバレーボールをします。Dělám sporty jako tenis a volejbal.

5.4 Konjunkce それから : Také/ Navíc

せんたくをします。		それから、	そうじもします。
Věta 1		Sore kara	Věta 2

Peru prádlo. (A navíc) Také uklízím pokoj.

それから je konjunkce spojující dvě věty.

5.4.1 Navíc

それから může být použita pro význam "navíc." Partikule も se často objevuje ve Větě2.

- a) わたしはまいにちほんをよみます。それから、しんぶんもよみます。Každý den čtu knihy.
(Navíc) Také čtu noviny.

5.4.2 Poté

それから také znamená "poté" kdy akce ve větě2 nastává po akci ve větě 1

- a) わたしはきのうともだちとしんじゅくでえいがみました。それから、ディスコへいきました。
S kamarádem jsme včera viděli film v Šinjuku. Poté jsme šli na diskotéku.

5.5 する slovesa

Skupina podstatných jmen indikujících akci jako べんきょう "studovat" れんしゅう "trénovat" mohou být změněna na slovesa přidáním します "dělat". Tyto podstatná jména budeme nazývat "suru-nouns". Ty následované します jako べんきょうします "studovat" berou přímý objekt označený partikulí を jako v にほんごをべんきょうします. "studovat japonštinu" což může být vyjádřeno i jako にほんごのべんきょうをします jelikož します které je samostatné sloveso znamenající "dělat" může použít "suru-noun" jako objekt.

～を N します

～の N をします

Porovnej:

- a) わたしはまいにちにほんごをべんきょうします。 Studuji japonštinu každý den.
 b) わたしはまいにちにほんごのべんきょうをします。 Studuji japonštinu každý den.

5.6 どんな Jaký (druh)

どんな znamená "Jaký (druh)"

a) ホワイトさんはどんなスポーツをしますか。 Paní White, jaké sporty děláte? (v angličtině: What kind of sports?)

White: サッカーやテニスをします。 Například hraju fotbal a tenis.

5.7 Slovosled

Jelikož partikule jako を、へ、で、に、と označují vztah mezi podstatnými jmény a slovesa ve větě, je pořadí větných členů jako (Podst. + partikule) v japonštině relativně flexibilní.

Porovnejte:

- a) ともだちとビデオをみました。 Koukal jsem na video s kamarádem.
 b) ビデオをともだちとみました。 Koukal jsem na video s kamarádem.

Ale jsou tu určitá pravidla:

1. Predikát vždy jde na konec věty.
2. Většinou je "čas" před "místem"
3. Delší časová jednotka předchází kratší. Tedy "V devět zítra" bude あしたくじに

- a) わたしはあしたくじにだいがくへいきます。 Zítra v 9 jdu do školy.

6 6 lekce

6.1 Účel směřovaného pohybu

6.1.1 Vstem + いきます/きます/かえります

しんじゅく		えいがを見	に	行きます
Place	e	Vstem	ni	Vdm

Jedu do Shinjuku abych se podíval na film.

Když se sloveso směřovaného pohybu jako いきます "jít," きます "přijít" or かえります "vratit (domů)," zkombinuje s stem formou slovesa což je následování partikulí に vyjadřuje to účel odchodu, příchodu atd. Stem forma slovesa je část před ます.(→ Lesson 3, GNI). Partikule に tu označuje účel. Tedy [Vstem + に いきます/きます/かえります] znamená "jít/přijít/vrátit se (domů) (za účelem) udělat něco."

えいがを見	→	えいがを見に行きます。
vidět film		jít se podívat na film
レポートを出します	→	レポートを出しに来ます
odevzdat report		přijít (za účelem) odevzdat report
ひるごはんをたべます	→	ひるごはんをたべにかえります
sníst oběd		jít domu (za účelem) sníst oběd

6.2 N (+ suru) + に いきます / きます / かえります

しんじゅく	へ	かいもの	に	行きます。
Place	e	N (+suru)	ni	Vdm

Jedu do Shinjuku (za účelem) nakupovat.

Když se suru-noun jako べんきょう “studium,” かいもの “nakupování,” さんぽ “procházka” or しょくじ “jídlo” je podobně následováno partikulí に a je použito se slovesem s směrovým pohybem, indikuje to účel odchodu, příchodu atd. Tedy [N (+ suru) + に いきます/きます/かえります] znamená “jít/přijít/vrátit se (domů) něco udělat.”

- あした としょかんへ べんきょうに行きます。Zítra jdu do knihovny studovat.
- わたしはよくこうえんへさんぽに来ます。Často chodím do parku se projít.
- うちへしょくじにかえりました。Šel jsem domů najíst.

6.2.1 Použití partikule へ a slovosled

Jelikož je hlavní sloveso [Vstem/N(+suru) に いきます / きます/かえります] sloveso směrového pohybu tak partikule へ se používá pro indikaci destinace. で nelze v tomto formátu použít.

Porovnejte: a) たいてい うちへひるごはんをたべにかえります。Většinou chodím domů na oběd.

- たいていうちでひるごはんをたべます。Většinou jím oběd doma.

Porovnejte: a) リムさんはデパートへかいものに行きました。Paní Lim jela do obchodního centra nakupovat.

- リムさんはデパートでかいものをしました。Paní Lim nakupoval v obchodním centru.

Slovosled některých větných členů může být flexibilní jako níže.

Porovnejte: a) しんじゅくへ えいがを見に行きます。Jedu do Shinjuku abych viděl film.

- えいがを見にしんじゅくへ行きます。Jedu do Shinjuku abych viděl film.

6.3 ～ませんか: Pozvání/vybídnutí

行き	ませんか。
Vstem	masen ka

Chtěl/a by jít (se mnou)? (doslova: Nepůjdeš?)

～ませんか následující kořen slovesa znamená “Chtěl/a bys ?” or “Proč ne ?” Je to používané pro pozvání někoho někam nebo k vybídnutí něčeho.

- a) いっしょに しょくじに行きませんか。Nepůjdeme někam na jídlo?
- b) バスケットをやりませんか。Nezahrajeme se basketbal?
- c) 南口で会いませんか。Nesetkáme se u jižního východu?

6.4 ましょう: Návrh

行き	ましょう。
Vstem	mashou

Pojďme.

Když je kořen slovesa následována ましょう znamená to "Pojďme udělat—". Toto nazýváno volitional forma 〜ます a je používána pro navrhování něčeho někomu. a) いっしょに行きましよう。Pojďme společně.

- b) しんじゅくえきの西口で会いましよう。Setkejme se u západního východu Shinjuku.

Když ましょう je následováno か ukazuje to mluvčího respekt k názoru posluchače. Tedy 〜ましようか indikuje nabídku znamenající "můžeme—". Tázací slova jako どこ "kde", なに "co" atd mohou být použita s 〜ましようか.

- a) テニスをしましようか。Nepůjdeme hrát tenis?
- b) どこへ行きましようか。Kam půjdeme?
- c) 何を食べましようか。Co budeme jíst?

6.5 Partikule

6.5.1 に: Účel

Lekce 6

6.5.2 か: Nebo

2 時	か	2 時半
Noun1	ka	Noun 2

か je partikule spojující dvě podstatná jména (včetně časových slov jako あした "zítra") a (N1 か N2) znamená "N1 nebo N2". か nemůže být ale použito pro spojení dvou sloves nebo vět.

- a) わたしはまいあさコーヒーかこうちゃを飲みますか。Každé ráno piju kafe nebo čaj.l

6.5.3 の: Modifikace podstatných jmen (4)

(N1 の N2) může indikovat že N2 je (místně) v N1

上野のびじゅつかん muzeum v Uenu

6.5.4 でも: Nebo něco (1)

partikule でも může být použita místo を po podstatném jménu jako v おちゃでものみに行きませんか když se někdo zve někam. 〜でも znamená "-nebo něco" a je často používané s 〜ませんか nebo 〜ましょうか. Je to pro nabídnutí možností jiných než je předcházející podstatné jméno.

a) コーヒーでも飲みませんか。Něchtěl/a bys mít se mnou kafe nebo něco?

7 7. lekce

7.1 Počítání věcí

7.1.1 Počítadla

Při počítání, se používají různá počítadla podle toho co se počítá. Počítadla jsou vždy spojená s čísly a samostatně se nepoužívají.

1. 〜まい ploché a tenké objekty jako papír nebo talíře
2. 〜さつ spojené stránky nebo listy papíru jako knihy nebo časopisy
3. 〜こ přibližně kulaté věci jako jablka
4. 〜ほん dlouhé a úzké věci jako květiny, tužky, flašky atd.
5. 〜はい hrnečky, misky skleničky pití, rýže. nudlí v polévce atd.

Existují výjimky vyjadřující se ve změně výslovnosti jak při kombinaci s čísly tak i s tázacím slovem なん.

7.1.2 Čísla japonského původu

Slova japonského původu pro čísla os jedné do deseti můžou být použité pro počítání stejné věci jako čínská čísla s pomocí počítadlem 〜こ. Od jedenácti výše se používají pouze čínská čísla s počítadlem 〜こ

7.2 Množstevní slova

Když se množstevní slovo (jako například (číslo + počítadlo nebo slova jako はんぶん "polovina", ぜんぶ "vše" atd.) použije ve větě, mělo by se dávat pozor na pořadí slov ve větě.

7.2.1 Nominální věty

ばら	は	いっぽん	300 円	です。
Noun1	wa	množství	Noun2	desu

Růže stojí 300 jenů jedna.

V nominální větě N1 は N2 です je množstevní slovo položeno vždy před N2 です a ne před

N1 は.

- a) はがきは 1 まい 50 円です。Pohled stojí 50 jenů každý.

7.2.2 Slovesné věty

ばら	を	3 本	買いました。
Objekt	o	množství	sloveso

Koupil jsem 3 růže.

Ve slovesné větě je množstevní slovo dává mezi (podstatné jméno+partikule) a sloveso. Množstevní slova neberou partikuli を.

- a) りんごを 2 つ買いました。Koupil jsem dvě jablka.

7.3 Demonstrativa: この その あの どの

この その あの a どの jsou demonstrativa která jsou vždy následována podstatným jménem jako v このほん "tahle kniha" そのりんご "tamto jablko" あの店 "támhle ten obchod" a どのばら "která růže".

porovnej: a) この本は千円です。Takhle kniha stojí 1000 jenů.

b) これは千円です。Tohle stojí 1000 jenů.

8 8. lekce

8.1 Demonstrativa: ここ そこ あそこ どこ

ここ そこ a あそこ jsou demonstrativa indikující polohu. どこ "kde" je tázací slovo z této skupiny.

A: ここは北口ですか。Je tohle severní východ?

B: いえ、南口ですよ。Ne, tohle je jižní východ.

8.2 Spojování nominálních vět

8.2.1 Spojování kladných vět

これは中央線	で、	かいそく	です。
Noun	de	Noun	desu

Toto je Chuo linka a rychlík.

Když se spojují dvě nominální věty, です v první větě se změní na で, čímž se ze dvou vět stane jedna. (Tahle spojovací forma , 〜で, se bude nazývat v této učebnici te-forma (Noun + です)). Partikule と "a" která spojuje dvě podstatná jména nemůže v tomto případě být použita.

Porovnej: a) 森さんは山本さんの友だちです。法学部の学生です。Pan Mori je přítel paní

Jamamoto. Je studentem práv.

b) 森さんは山本さんのともだちで、法学部の学生です。Pan Mori je přítel paní Jamamoto a student práv.

8.2.2 Spojování negativních vět

ここは 2 番線	では／じゃ なくて	3 番線	です。
Noun	dewa/ja nakute	Noun	desu

Tohle není kolej 2 ale kolej 3. Když se spojují negativní věta s jinou, では／じゃありません v první větě se změní na では／じゃなくて.

Porovnej: a) このバスは渋谷ゆきではありません。新宿行きです。Toto není autobus do Shibuji. Je to autobus do Shinjuku.

b) このバスは渋谷行きではなくて、新宿行きです。Tohle není autobus do Shibuji ale do Shinjuku.

8.3 Partikule で: způsob

Partikule で je používaná s významem "způsob"

a) 私はきのう車で箱根へ行きました。Včera jsem jel do Hakone autem.

9 9. lekce

9.1 I-adjektiva a Na-adjektiva

Jdou dva druhy adjektiv (přídavných jmen) v japonštině. Jeden typ, končící na ーい jako například ちかい "blízký" a ーおい "vzdálený" jsou nazývána i-adjektiva. Dalším typem jsou adjektiva zvaná na-adjektiva. Na-adjektiva nekončí na ーい jako しずか "tichý" にぎやか "rušný" たいへん "složitý", přesto jsou ale výjimky jako きれい "hezký/čistý".

9.2 Věty s adjektivy

9.2.1 Věty s I-adjektivy

えき	は	ちかい	です。
Noun	wa	I-adj	desu

Stanice je blízko. (Doslova: "Stanice je blížká")

えき	は	ちかく	ありません／ないです。
Noun	wa	I-adj-ku	arimasen/naidesu

Stanice není blízko.

1)

Adjektiva v japonštině mění tvar. Část před -い je nazývána stem-forma, která se nikdy nemění. Stem-forma následována く je nazývána ku-forma. Negativum i-adjektiva je vytvořeno přidáním ～ない ke ku-formě. Tedy negativ ちかい je ちかくない.

いい "dobrý" je nepravidelné adjektivum, kdy negativum je よくない.

2) I-adjektiva jako predikát

I-adjektiva mohou být použita jako predikát ve větě přidáním ～です. Neminulé věty se vytváří přidáním ～です ke kladné formě nebo negativní formě i-adjektiva, jako v ちかいです "je blízko(ý)" nebo ちかくないです "není blízko(ý) ありません také může být použito místo ないです jako v ちかくありません což je více formální.

a) 大学のとしょかんは新しいです。 Univerzitní knihovna je nová

9.2.2 Věty s Na-adjektivy

こうえん	は	しずか	です。
Noun	wa	Na-adj.	desu

Park je tichý

こうえん	は	しずか	ではありません／じゃありません。
Noun	wa	Na-adj.	dewa/ja arimasen

Park není tichý.

Narozdíl od i-adjektiv, na-adjektiva se chovají jako podstatná jména když se používají jako predikáty a musí být následovány ～です pokud se vytváří ne-minulá pozitivní věty. Negativ od ～です je ～ではありません nebo じゃありません.

a) 新宿はいつもにぎやかです。 Shinjuku je vždy rušné.

～ではありません nebo ～じゃないです také může být využito místo (na-adj/noun + では／じゃありません). ～ではありません je více formální než ostatní formální negativní formy a je často použito v psaném projevu.

9.2.3 Příslovce modifikující přídavná jména

とても a そんなに jsou oboje příslovce modifikující přídavná jména. とても "velmi" je používáno v kladných větách, zatím co そんなに "ne tolik" je používáno v negativních větách.

a) 私のアパートはとても古いです。 Můj byt je velmi starý.

9.3 Spojování vět s adjektivy

安くて、	おいしいです。
I-adj-kute	Adjektivum

levný a výborný

きれい	で、	しずかです。
Na-adj	de	Adjektivum

hezký a tichý

Při spojování dvou a více adjektiv za sebou, všechny kromě posledního se změní do te-formy. Ta je udělána přidáním ～くて ke stem-formě. (いい se změní na よくて). ～で je te-forma ～です v (na-adj + です).

a) この店は高く、まずいです。Jídlo v této restauraci je drahé a není dobré.

9.4 Adjektiva jako modifikátory podstatných jmen

おいしい	スパゲティ
I-adj	Noun

chutné špagety

しずか	な	へや
-----	---	----

tichá místnost

I-adjektiva modifikují podstatná jména které hned přecházejí. Na-adjektiva také modifikují podstatná jména, ale ～な musí být přidáno.

a) きのうこうえんで大きいいぬをみました。Včera jsem viděl velkého psa v parku.

9.5 の nahrazující podstatné jméno

しろい	の
I-adj	no

ten bílý

きれい	な	の
Na-adj.	na	no

ten hezký

の může nahradit podstatné jméno které je modifikováno adjektivem pokud je pochopeno z kontextu.

Porovnejte:

a) しろいばらはいっぱん 300 円です。Bíle růže stojí 300 jenů jedna.

b) しろいのは いっぱん 300 円です。Ty bílé stojí 300 jenů jedna.

9.6 Spojení でも: Ale

でも je spojení znamenající "ale" a je použito pro spojení dvou vět.

a) スポーツセンターのプールは新しいです。でもそんなに大きくないです。 Bazén ve sportovním centru je nový. Ale není moc velký.

10 10. lekce

10.1 Věty vyjadřující lokaci

カレン	は	あそこ	に	います。
Noun (životné)	wa	místo	ni	imasu
レモン	は	ここ	に	あります。
Noun (neživotný)	wa	místo	ni	arimasu

Obojí います a あります jsou slovesa vyjadřující lokaci, znamenající "(někdo/něco) je v (místo)." います je používáno pro životné věci a あります pro neživotné (i rostliny). Partikule に označuje lokaci.

a) 高田さんはじむしょにいます。Pan Takada je v kanceláři.

Tázací věta "Kde je~?", může být vytvořena nahrazením místa slovem どこ a přidáním か za ~ます. a) A: 山中さんはどこにいますか。Kde je paní Yamanaka? B: にかいにいます。Je o patro výše.

で, partikule indikující lokaci ve které se něco děje nemůže být použita s います/あります. Porovnejte: a) スミスさんはとしょしつにいます。Pan Smith je v knihovně. b) スミスさんはいつもとしょしつでべんきょうします。Pan Smith vždy studuje v knihovně.

2. (Místo +です) může být použito jako zkrácená věta pro (místo にいます/あります). Například 2 かいにいます "Je o patro výše" je zkrácená na 2 かいです "Je o patro výše" どこにいますか a どこにありますか může být zkráceno na どこですか.

a) キムさんはだいどころにいます。カーンさんはそとです。Pan Kim je v kuchyni. Paní Kahn je venku.

10.2 Fráze lokace

10.2.1 Fráze lokace: N1 の N2

れいぞうこ	の	中
Noun1	no	Noun2

(N1 の N2) může indikovat lokace když N2 je podstatné jméno vyjadřující pozici nebo prostor jako 中 "vevnitř," うえ "nad," した "pod," atd.

~のうえ nad ~の下 pod ~の中 vevnitř ~のそと venku ~の前 vepředu ~のうしろ za ~の右 napravo ~の左 nalevo ~よこ po boku ~のそば poblíž ~のとなり vedle

10.3 ~そう (な)

Když je ~そう (な) přidáno k stem-formě i-adjektiv nebo k na-adjektivům, znamená to "vypadá to—". Výsledek se následně chová jako na-adjektivum. Tento výraz se nemůže používat u zjevných faktů jako třeba barva.

おいしい chutné おいしそう (な) chutně vypadající まずい nechutné まずそう (な) nechutně

vypadající たかい drahé たかそう (な) draze vypadající いい dobré よさそう (な) dobře vypadající

a) A: おいしそうですね。Vypadá to chutně, že? B: そうですね。Ano.

10.4 Ostatní

こっち、そっち、 あっち a どっち jsou demonstrativa indikující směr.

a) 電話はあっちです。Telefon je tímto směrem.

11 11. lekce

11.1 Věty vyjadřující "bytí"

あそこ	に	スミスさん	が	います。
Místo	ni	Podstatné jméno (životné)	ga	imasu

Pan Smith je támhle.

ここ	に	しゃしん	が	あります。
Místo	ni	Podstatné jméno (neživotné)	ga	arimasu

Obrázek je tady.

～に ～が います／あります indikuje osobu/věc "přítomnou" na určitém místě, znamenající "Někde něco je." Partikule が je použita pro zvýraznění subjekt věty a partikule に označuje místo kde někdo/něco je.

a) ベンチのそばにいぬがいます。Blízko lavičky je pes.

Tázací věta s "Kdo/Co?" je vyjádřena pomocí だれ nebo なに.

A: じむしょにだれがいましたか。Kdo byl v kanceláři?

B: 高田さんがいました。Paní Takada tam byla.

Partikule は označující téma často nahrazuje partikuli が , identifikující subjekt věty jako téma.

が se objevuje pouze pokud je subjekt (podstatné jméno nebo fráze s podstatným jménem před が) v hlavním zájmu věty. Pokud je použito が jako v ～に～がいます／あります indikuje to "kdo/co" je tam, podstatné jméno před が je tedy v zájmu věty. Pokud ale je použito は jako v ～は ～に います／あります, hlavní zájem je v "kde" něco/někdo je.

a) ニューージーランドに兄がいます。Můj starší bratr je na Novém Zélandu.

b) 兄はニューージーランドにいます。Můj starší bratr je na Novém Zélandu.

11.2 います／あります použité s množstevním slovem

カナダ人	が	三人	います。
Noun	ga	množství	imasu

Jsou tam tři Kanaďané.

おさら	が	2まい	あります。
Noun	ga	množství	arimasu

Jsou tam dva talíře.

množstevní slova jako 3人 "tři lidi" nebo 2まい "dvě (ploché věci)" se většinou objevují těsně před slovesy います nebo あります.

a) れいぞうこの中にケーキが2つあります。V ledničce jsou dva kousky dortu.

11.3 Věty vyjadřující vlastnictví

います a あります jsou také používané na vyjádření "mít –" は označuje osobu v tématu (vlastníka) a が označuje vlastněnou věc. (～は) ～が ～います často vyjadřuje složení rodiny.

a) リーさんはお兄さんが2人います。Pan Lee má dva starší bratry.

11.4 ～なさい: Rozkaz

漢字で書き	なさい
Vstem	nasai

Piš v kanji.

Když se za stem-formu slovesa dá ～なさい, indikuje to rozkaz. V mluvě se tento výraz používá rodiči vůči dětem. V psané formě se používá jako instrukce v testech atd.

a) 日本語で答えなさい。Odpověz japonsky.

12 12. lekce

12.1 Nominální věty: Minulost

Minulá pozitivní forma ～です v (Noun+ です) je ～でした. Negativní minulá forma je ～では／じゃ ありませんでした. ～じゃ je zkrácená forma では a je používaná pouze v mluvě.

	pozitivní	negativní
Přítomnost	やすみです	やすみでは／じゃ ありません／ないです
Minulost	やすみでした	やすみ では／じゃ ありませんでした／なかったです。

a) きのはいい天気でした。でも、きょうはいい天気ではありませんでした。Včera bylo hezky. Dneska už hezky nebylo.

12.2 Věty s adjektivy: minulost

12.2.1 I-adjektiva

Minulá pozitivní respektive negativní forma i-adjektiv je vytvořena přidáním ～かった respektive ～く なかった k stem-formě. いい "dobrý" se částečně nepravidelně na pozitivní よかった a

negativní よくなかった.

	pozitivní	negativní
Пřítomnost	あついです	あつくありません／あつくないです
Minulost	あつかったです	あつくありませんでした／あつくありませんでした

a) きのう 新宿へえいがをみに行きました。えいがはとてもおもしろかったです。Včera jsem jel do Shinjuku na film. Film byl velmi zajímavý.

12.2.2 Na-adjektiva

Pozitivní a negativní minulé forma です v (na-adj + です) je stejná jako u (noun + です)

	pozitivní	negativní
Пřítomnost	しずかです	しずかでは／じゃ ありません／ないです
Minulost	しずかでした	しずか ではありませんでした／なかったです

a) としょかんの中はとてもしずかでした。V knihovně je opravdu тихо.

12.3 Příslowce rozsahu

すこし "trochu, málo" ちょっと "trochu" だいたい "většinově" たくさん "hodně" おおぜい "mnoho lidí" とても "velmi" すごく "velmi" atd. jsou příslovce která vyjadřují rozsah.

a) ゆうべすこし雪がふりました。Včera večer trochu sněžilo.

12.4 ～が／～けど: Ačkoli

いい天気でした	が／けど	さむかったです。
Sub	ga/kedo klauzule	Hlavní klauzule

Ačkoli bylo hezky, byla zima.

Obojí ～が a ～けど můžou být použity k významu "ale" nebo "ačkoli" když se dají na konec sub-klauzule. ～が je hlavně ve formální řeči a psané formě. ～けど je zase primárně používané v mluvě.

a) デパートへ行きましたが、きょうは休みでした。Šel jsem do nákupního centra, ale měli zavřeno.

～が a ～けど jsou často používané pro spojení dvou klauzulí a nemusí nutně znamenat "ale".

A: いま、12時ですけど、おひる、食べに行きませんか。Je dvanáct hodin, nepůjdeme na oběd?

B: あ、いいですね。行きましょう。Áá, to je dobrý nápad. Pojďme.

Důležité je že je rozdíl mezi ～が／～けど a でも. ～が a ～けど se objevují na konci klauzule, která je následována další klauzulí a neobjevují se na začátku věty. Na druhou stranu でも se vždy objevuje na začátku věty a nemůže být použito na místech kde se používají ～が a ～けど.

Porovnej:

a) まいにち 5 時間べんきょうしましたが、せいせきはよくありませんでした。Přestože jsem studoval 5 hodin denně, moje známky byly špatné.

b) まいにち 5 時間べんきょうしました。でも、せいせきはよくありませんでした。Studoval jsem 5 hodin denně. Moje známky ale byly špatné.

12.5 Partikule

12.5.1 は: kontrast

は, která označuje téma věty, také může indikovat kontrast. Při porovnávání lidí, věcí, časů, míst atd. は je přidáno po obou srovnávaných elementech.

a) 父は中国人で、母は日本人です。Můj otec je z Číny a matka z Japonska.

12.5.2 N 1 も N2 も: Obojí N1 a N2

Pokud je partikule も použita po dvou různých podstatných jménech v pozitivní větě, znamená to "N1 stejně jako N2"

a) スパゲティもピザもちゅうもんしました。Objednal jsem si špagety a stejně tak i pizzu.

12.5.3 に: Destinace

Partikule に je používána pro označení "destinace" nějaké akce (vůči nějakému místu) a je používána se slovesy jako のぼります "lézt" a はいります "vstoupit"

先週の日曜日にともだちと山にのぼりました。Minulou neděli jsme s kamarádem vylezli na horu.

13 13. lekce

13.1 Te-forma sloves

13.1.1 1 だん Slovesa

Odstraníme ～ます a přidáme ～て

みます vidět → みて ねます spát → ねておきます vstát → おきて たべます jíst
→ たべて

13.1.2 5 だん Slovesa

1) Odstraníme ～ます a nahradíme ～い、～ち、～り za ～ってかいます koupit → かって
まちます čekat → まって つくります vytvořit → つくっていただきます říct → いって も
ちます držet → もって とります vzít → とって

2) Odstraníme ～ます a nahradíme ～み、～に、～び za ～んで

よみます číst → よんで しにます zemřít → しんで あそびます hrát si → あそんでのみ
ます. pít → のんで

3) Odstraníme ～ます a nahradíme ～き za ～いてかきます psát → かいてききます
poslouchat → きいて

いきます "jít" je jediná výjimka, te-forma je 行って

4) Odstraníme ～ます a nahradíme ～ぎ za ～いでおよぎます plavat → およいでいそぎ
ます pospíchat → いそいで

5) Odstraníme ～ます a nahradíme ～し za ～してはなします mluvit → はなしてかします
půjčit → かして

13.1.3 Nepravidelná slovesa

Jsou jen dvě nepravidelná slovesa します "dělat" a きます "přijít", mají nepravidelné skloňování.

します dělat → してきます přijít → きて

13.2 ～てください: Zdvořilý rozkaz

名前をかいて	ください
V te	kudasai

Prosím napište své jméno.

Když je te-forma následována ください, znamená to "prosím udělejte—" nebo "Udělejte— prosím".
Je potřeba si uvědomit že ～てください je vhodné jen v omezených situacích, například v dávání
instrukcí, nikoli však ve zdvořilém požadavku.

a) テープを聞いてください。Poslouchejte prosím nahrávku.

13.3 ～てもらえませんか: Zdvořilý požadavek

ペンをかして	もらえませんか。
V te	moraemasen ka

Půjčil byste mi prosím pero?

Když もらえませんか následuje te-formu slovesa, indikuje to zdvořilý požadavek, znamenající "—
byste prosím—"

a) キムさんの住所をおしえてもらえませんか。Řekl byste mi prosím adresu pana Kima.

13.4 Spojování slovesných vět

名前を書いて、	出しました。
Vte	sloveso

Napsal jsem svoje jméno a odevzdal to.

Při spojování dvou a více slovesných vět jednu po druhé, všechny kromě posledního slovesa se změň
na te-formu. Partikule と v tomto případě nemůže být použita-

a) 私はときどき英字新聞をかって、うちで読みます。Občas si koupím anglické noviny a doma si je přečtu.

Te-forma sloves neindikuje čas sama o sobě, čas 〜て je určen časem posledního slovesa.

Porovnejte:

a) あした渋谷にいて、友だちに会います。Zítra jedu do Shibui a setkám se s kamarádem.

b) きのう友だちとうっしょにしょくじをして、えいがをみました。Včera jsme s kamarádem měli večeři a viděli film.

13.5 Partikule

13.5.1 に: Nepřímý objekt

私	は	ともだち	に	ペン	を	かしました。
Osoba	wa	Nepřímý objekt	ni	Přímý objekt	o	Sloveso

Půjčil jsem kamarádovi pero.

Slovesa jako かします "půjčit", かえします "vrátit", だします "vrátit", おしえます "učit", いいます "říct", ききます "zeptat se", たのみます "požádat" berou nepřímý objekt stejně jako přímý objekt. Nepřímý objekt indikuje příjemce akce. Partikule に označuje nepřímý objekt, přímý objekt je označen partikulí を.

a) きょう図書室にテープをかえます。Dnes vrátím pásku do knihovny. (knihovně)

13.5.2 までに: Do (nějaký čas)

までに koresponduje s "do (nějakého indikovaného času)" nebo "ne později než (nějaký čas)". Ukazuje časový limit (termín) pro ukončení nějaké akce nebo události. までに se objevuje se slovesy vyjadřující akci jako かえします "vrátit", だします "odevzdat", します "dělat" atd. nebo se slovesy se směrovým pohybem jako いきます "jít", きます "přijít" かえります "vrátit se".

までに se nesmí plést s まで

Porovnejte:

a) いつも9時まででねます。Vždy do 9 hodin jdu spát. (Jdu nějaký čas před 9 nebo přímo v 9)

b) いつも9時まででねます。Vždy spím do devíti. (spím před tím a nepřerušovaně až do 9)

14 14. lekce

14.1 〜ています (〜ている): Průběhová akce nebo stav

電話を かけて	います
V te	imasu (iru)

Právě telefonuje.

1. Když te-formu slovesa následuje います "existovat", v podstatě to znamená průběhovou akci nebo stav. Negativ ~ています je ~ていません.

1) Akce nebo událost která právě teď probíhá Když je te-forma slovesa infikující akci nebo událost jako みます "vidět" おしえます "učit" atd. následována います, vyjadřuje to akci nebo událost která právě teď probíhá.

a) 弟はいまテレビを見ています。Můj mladší bratr teď sleduje televizi.

2) Opakovaná nebo zvyková akce Te-forma slovesa indikující akci nebo sloveso směrového pohybu následovaného います může vyjádřit opakovanou nebo zvykovou akci.

a) 弟は毎朝ジョギングをしています。Můj mladší bratr chodí každé ráno běhat.

3) Momentální stav すみます "žít/bydlet" もちます "držet" 売ります "prodat" つとめます "pracovat pro" a かよいます "dojíždět" musí být využity v jejich ~ています tvaru aby vyjádřily význam "žít (teď)" ...

a) 私はいま横浜に住んでいます。Teď žiju v Yokohamě.

2. Sloveso indikující akci, nebo událost použité v ~ています formě může vyjádřit buď "bytí (v Aj be-ing)" nebo "have been-." Správný význam může být určen z kontextu a použití příslovčí jako いま "teď" さいきん "poslední dobou" atd.

Porovnejte: a) 中ださんはいまタイムをよんでいます。Paní Nakada teď čte časopis Time.

b) 私はさいきんタイムをよんでいます。Poslední dobou čtu časopis Time.

3. ~ていました, minulá forma ~ています indikuje že někdy v minulosti byla nějaká kontinuální akce pro určitou dobu.

a) 父はさっきまでテレビを見ていました。Ještě před chvílí se můj táta koukal na televizi.

4. ~ていらっしゃいます je zdvořilá forma ~ています

A: ごりょうしんは近くに住んでいらっしゃいますか。Žijí tvoji rodiče poblíž? B: はい、近所に住んでいます。Ano, žijí v sousedství.

5. しります "vědět" je vždy používáno v ~ています formě na vyjádření "vědět". Negativ 知っています je nepravdělné しりません. 知っていません nemůže být použito na indikaci "nevím"

A: スミスさんを知っていますか。Znáš pana Smitha? B: いえ、しりません。Ne, neznám.

14.2 Příslopečné použití adjektiv

早く	おきます
I-adj.-ku	Sloveso

Vstávám brzo.

しずか	に	はなします。
Na-adj.	ni	Sloveso

Mluvím potichu.

Ku-forma i-adjektiva stejně jako na-adjektiva následovaná に může být použita zvlášť jako příslovce.

a) 事務所の人はいそがしくはたっていました。Zaměstnanci v kancelářích mají hodně práce.

14.3 Adjektivum/Podstatné jméno + なります (なる): Stát se

Když se ku-forma i-adjektiva nebo (na-adj. + に) zkombinuje se slovesem なります "stát se", indikuje to změnu stavu něčeho. なります také může být kombinováno s podstatnými jmény, která jsou následována partikulí に. Když se なります použije v minulé formě jako ～く／～に なりました, znamená to "změnil se/stal se."

I-adj.	むずかしく	なります
Na-adj.	しずかに	
Noun	大学生に	

a) 日本語のしけんはさいきんむずかしくなりました。Japonské zkoušky se staly těžšími v poslední době.

14.4 N 1 と／(っ)て いう N2: N2 zvané N1

はやしさん	という／ っという	おたく
Noun1	to/(t)te iu	Noun2

Rezidence Hayashi

N 1 と／(っ)て いう N2 znamená "N2 zvané/známé jako N1". Když se ptáme na jméno místa, používáme なん と／て いう ～ですか "Jak je — nazýváno?" ～(っ)て je ekvivalentní ～と a je používáno v mluvené řeči. ～て může být použito místo ～って když je předchozí slabika ん. ～という je používáno ve formální mluvě a psaném projevu.

a) 私はともだちと松本というところへいきました。S kamarádem jsme šli na místo zvané Matsumoto.

14.5 Partikule

14.5.1 から: Od (indikovaný čas)

から znamená "od (čas)" a je používáno jako v případě さっきから "od nedávné chvíle" きょねんから "od minulého roku". Když (čas+ から) je použito s ～ています, znamená že se tak děje od indikovaného času.

さっきから雨がふっています。Před chvílí začalo pršet. (Od té chvíle prší)

14.5.2 Dvojitě partikule

は může být přidáno po に označující statickou pozici. は také může být přidáno po jiných partikulích, jako に s označením specifického bodu v čase. で、と、へ atd. čímž se předchází

podstatné jméno (fráze) změni na téma.

a) 私は夏休みによく旅行しますが、冬休みにはしません。

Pokud je も dáno po に、で、と nebo へ, význam "také" je přidán v pozitivní větě (v záporné také, v češtině)

a) 私は冬休みにアルバイトをしました。春休みにもします。Během zimních prázdnin jsem chodil na brigádu. Během Jarních prázdnin budu také chodit na brigádu.

14.5.3 だけ: Pouze

だけ přidává význam "pouze" nebo "jedině" když nahrazuje が nebo を nebo když je položeno před partikuli に、で、と atd. が je možno přidat を po だけ v psaném projevu.

a) 私はお茶だけ飲みました。Pil jsem pouze čaj.

だけ je také využíváno po kvantitativních slovech jako ひとり "jeden (člověk)" a časových slovech jako きょう

a) クラスには男の学生が1人だけいます。Ve třídě je pouze jeden mužský student.

15 15. lekce

15.1 Klasifikace sloves a jejich časování

15.1.1 1だん slovesa a 5だん slovesa

Až na dvě nepravidelná slovesa します きます jsou všechny slovesa klasifikována na 1だん slovesa a 5だん slovesa

1) 1だん slovesa

Horizontální řady v tabulce níže se nazývají だん, pouze 2 jsou používány pro první typ sloves. První například pro sloveso みます tak jeho formy se změni použitím み (い だん) a nebo u たべます se vždy měni s použitím べ (えーだん)

2) 5だん Vertikální sloupce v tabulce se nazývají ぎょう a hiragana ve stejném ぎょう (tedy かーぎょう atd.) je používána pro časování 5だん sloves. いだん je používána pro masu-formu.

だん／ぎょう	か	が	さ	た	な	ば	ま	ら	わ
あ	か	が	さ	た	な	ば	ま	ら	わ
い	き	ぎ	し	ち	に	び	み	り	い
う	く	ぐ	す	つ	ぬ	ぶ	む	る	う
え	け	げ	せ	て	ね	べ	め	れ	え
お	こ	ご	そ	と	の	ぼ	も	ろ	お

15.1.2 Slovníková forma

1) 1だん Slovesa

Místo ます dáme る

見ます→ みる   ねます→ ねる   おきます→ おきる   たべます → 食べる

2) 5だん slovesa   Místo ます a vyměníme いだん hiraganu před ます s うだん hiraganou ve stejném ぎょう sloupci

かきます → かく   あそびます → あそぶ   およぎます → およぐ   よみます → よむ
はなします → はなす   つくります → つくる   まちます → まつ   書きます → かうしに
ます → しぬ

3) Nepravidelná slovesa

します dělat → する   きます přijít → くる

15.1.3 Nai-forma sloves

Negativní verze slovníkové formy je nazývána nai-forma. Nai-forma slovesa みる je みない.

1) 1だん slovesa   Místo る ze slovníkové formy dáme ない   みる vidět → みない   ねる spát → ねない   おきる vsát → おきない   食べる jíst → たべない

2) 5だん slovesa

Vyměníme poslední うだん hiraganu slovníkové formy za あだん hiraganu ve stejném ぎょう sloupci a přidáme ない

かく psát → 書かない   あそぶ hrát si → あそばない   およぐ plavat → およがない   よむ číst → よまない   はなす mluvit → はなさない   つくる udělat → つくらない   まつ čekat → またない   かう koupit → かわない   死ぬ zemřít → しなない   ある existovat → ない

3) Nepravidelná slovesa   する dělat → しなない   くる přijít → こな

15.2 Plain forma: Přítomnost

Všechny slovesa, i-adjektiva, (Na-adj. + です) a (Noun + です) mají svojí planou formu.

1) Slovesa Plain kladná forma je stejná jako slovníková. Záporná je stejná jako nai-forma

2) I-adjektiva Planá, neminulá, pozitivní forma i-adjektiv je vytvořena přidáním い a planá, neminulá a negativní forma končí na くない.

3) Na adjektiva a podstatná jména Planá, neminulá, pozitivní forma je vytvořena přidáním だ za na-adjektivum nebo podstatné jméno. Negativum je vytvořeno přidáním ではない/じゃない

	ます／です	Planá pozitivní	planá negativní
1 だん slovesa	みます	みる	みない
5 だん slovesa	かきます	かく	かかない
Nepravidelná slovesa	します／きます	する／くる	しない／こない
I-adjektiva	たかいです	たかい	たかくない
Na-adjektiva	きれいです	きれいだ	きれいではない／じゃない
Podstatná jména	ほんです	ほんだ	本ではない／じゃない

15.3 ～と おもう: Myslím že

父は四時ごろかえってくる	と	思います。
Planá forma	to	omou

Myslím že táta dorazí okolo 4 hodin.

と je partikule dělající citaci a ～とおもいます znamená "myslím že–" ～ます ～です formy nemohou být použity v citující části. Příslowce jako たぶん reprezentují značně jistý názor.

a) はさみは引き出しの中にあるとおもいます。Myslím že nůžky jsou v šuplíku.

私は ない potřeba použít, pouze pokud bychom chtěli zdůraznit že "my" si to myslíme v kontrastu s někým jiným.

15.4 ～ている: Výsledný stav

～ている zkombinováno se slovesy se směrovým pohybem, jako いく, くる, かえる, でかける indikuje přítomný stav který je výsledkem nějaké dokončené akce. Tedy いている znamená "je pryč a není tady" Výrazy いている きている nemohou vyjádřit průběhový stav.

a) 母は大阪に住んでいますが、今東京にきています。Matka žije v Ósace ale teď je v Kjótu.

16 16. lekce

16.1 Planá forma: Minulost

(1) Slovesa Planá minulé kladná forma sloves se jednoduše získá změnou て v te-formě na た. Planá minulé a kladná forma se bude nazývat ta-forma. Planá minulé a záporná forma sloves se získá změnou ～ない v ne-minulé záporné formě na ～なかった.

2) I-adjektiva Planá minulé kladná a záporná forma je vytvářena stejně jako kladná a záporná forma i-adjektiv je vytvářena.

3) Na-adjektiva a Podstatná slova Planá minulé kladná a záporná forma (na-adj/noun +です) je vytvořena přidáním ～だった a ～ではなかった／～じゃなかった k na-adjektivu nebo podstatnému jménu

		Ne-minulost		Minulost	
		Kladná	záporná	Kladná	záporná
Slovesa	1 だん	みる	みない	みた	見なかった
		かく	かかない	書いた	かかなかった
		およぐ	およがない	およいだ	およがなかった
		はなす	はなさない	はなした	はなさなかった
		まつ	またない	まった	またなかった
	5 だん	しぬ	しなない	しんだ	しななかった
		あそぶ	あそばない	あそんだ	あそばなかった
		よむ	よまない	よんだ	よまなかった
		つくる	つくらない	つくった	つくらなかった
		かう	かわない	かった	かわなかった
	Nepravidelná slovesa	する	しない	した	しなかった
		くる	こない	きた	こなかった

		Ne-minulost		Minulost	
	Kladná	záporná	Kladná	záporná	
I-adjektiva	たかい	たかくない	たかかった	たかくなかった	
Na-adjektiva	きれいだ	きれいではない／じゃない	きれいだった	きれいではなかった/じゃなかった	
Podstatná jména	ほんだ	本ではない／じゃない	ほんだった	本ではなかったじゃなかった	

16.2 ～と おもう: Myslím že –

Planá minulé forma stejně jako ne-minulé může být využita v citační klauzuli následována とおもう. Příslowce jako たぶん "pravděpodobně" a たしか "pokud si dobře pamatuji" jsou často používané společně s ～とおもう.

a) 西川さんは たぶんたいいんしたと思います。Myslím že paní Nishikawa byla (asi) propuštěna z nemocnice.

16.3 ～のです／～んです: Vysvětlující predikát

行かない	のです／んです。
Planá forma	no/n da

Věty končící s ～ます nebo ～ました indikuje mluvčího vůli nebo faktická tvrzení. Na druhou stranu, pokud věty končí na ～のです／～んです, indikuje to že mluvčí nejen něco tvrdí, ale i něco vysvětluje. Otázky končící na ～のですか／～んですか jsou používané když chce mluvčí vysvětlit co posluchač právě řekl.

のです／んです následuje za planou formou. Narozdíl od plané formy se だ な

～んです jsou ekvivalentní s ～のです ale první se nikdy nesmí používat v psaném projevu.

a) 私は冬休みに九州へいきます。長崎に友達がいるのです。Během zimních prázdnin jedu na

Kjúšú. (protože) Kamarád bydlí v Nagasaki.

16.4 ～ないでください: Zdvořilý negativní rozkaz

授業を休まないで	ください。
Vnaide	kudasai

Když se nai-forma slovesa zkombinuje s で a je následována ください, znamená to "prosím nedělejte —." ～ないでください jako ～てください je používáno jen v určitých situacích.

- a) 辞書を使わないでください。Prosím nepoužívejte slovník.

16.5 Partikule が: Subjekt

は identifikuje subjekt věty jako téma když nahradí が. Ale, がs nemůže být nahrazeno は když celá věta popisuje co mluvčí rozeznává jako nový fakt nebo událost. Tedy が je používáno na popis kdo dělá co, kde a kdy je nová informace.

- a) きのう両親が名古屋から来ました。Včera přijeli moji rodiče z Nagoji.

16.6 Spojení それに: Navíc

それに je spojení používané ke spojení dvou vět, znamenající "nejen to" "navíc". Partikule も je často používána v druhé větě.

- a) 私はロンドンでかぶきをみました。それに、すもうもみました。Viděl jsem kabuki v Londýně, Navíc jsem viděl i Sumó.

それに je podobné それから "navíc", ale první je více empatické. Ale, narozdíl od それに, それから může také znamenat "poté" indikující sekvenci událostí.

17 17 lekce

17.1 ～ので/ んで: Protože

いそがしい	ので/ んで、	剣道はやっていません。
Planá forma	no/n de	Hlavní klauzule

Byl jsem zaneprázdněn takže jsem netrénoval kendo.

1.Sub.klauze končící ので/ んで vyjadřuje důvod proč něco co je řečeného v hlavní klauzuli. ので/ んで je spojeno s のです/ んです ve významu, vyznačující důvod jako vysvětlení pro jistou situaci. Forma která je před ので/ んで je stejná jako tak která je před のです/ んです tzn., な je použito místo だ p na- adjectivech a podstatných jménech. んで je ekvivalentní ale není použito v psaném projevu jako ～ので

- a) いい天気なので、公園に行ってテニスをします。Jdu do parku hrát tenis, jelikož je hezky.
b) きのはかぜをひいたので、うちでねていました。Byl jsem včera doma v posteli jelikož jsem

chytíl rýmu.

c) A: きょうはうちにいるんですか。 Budeš dneska doma? B: ええ。 あしたしけんがあるんで、一日中 べんきょうするんです。 Ano, zítra mám zkoušku, takže budu celý den studovat.

2. Když je subjekt sub-klauzule jiný než hlavní klauzule, subjekt sub-klauzule je vždy označen が³. Subjekt hlavní klauzule pokud je změněn na téma je označen は.

Porovnejte: a) 友だちが来るので、兄は駅へむかえに行きました。

b) 兄は友だちが来るので、駅へむかえに行きました。

17.2 ～たい: Chci dělat —

行き	たい
Vstem	tai

chci jít

Když. je stem-forma slovesa následována たい, znamená to "chci (dělat) ." たい se skloňuje jako i-adjektivum. ～たい indikuje mluvčího osobní touhy a přání něco udělat a nemůže být použito pro popis touh ostatních. a) A: 旅行に行かなかったんですか。 Nechtěl si jet na výlet? B: 行きたかったんですけど、母が入院したんです。 Chtěl jsem jet, ale mamka musela do nemocnice.

17.3 Partikule

17.3.1 が : Subjekt (3)

Subjekt věty se velmi často objevuje jako téma věty a je tak často nahrazeno. ALe v některých případech kdy が nemůže být nahrazeno は. Když se tázací slovo jako だれ, なに, nebo [どんな + noun] objevuje jako subjekt věty. označeno が³, není nikdo změněno na téma. Neboli は nikdy přímo nenásleduje tázací slovo. a) A: だれが行ったんですか。 Kdo tam šel? B: わたしが行きました。 Já.

b) A: 地下1階には何があるんですか。 Co je v prvním suterénu?

B: いろんな店があります。 Různé obchody.

17.3.2 で: Důvod, příčina

で indikuje že předcházející podstatné jméno je důvod nebo příčina. Zhruba to koresponduje s "protože" nebo "jelikož" a) 私はかぜでねていました。 Byl jsem v posteli s nachlazením

b) リーさんは病気で学校を休みました。 Pan Lee nebyl ve škole kvůli nemoci.

17.3.3 を: (Odejít) Z

を označuje místo ze kterého někdo/něco odejde, pokud je to využito se slovesy jako そつぎょうする "maturovat." 出る "jít/přijít ven," たいいんする "být propuštěn z nemocnice," atd. から "z" nemůže být použito s těmito slovesy místo を.

a) 北村さんは 来年大学を そつぎょうします。 Paní Kitamura bude promovat na vysoké příští

rok.

b) 私はけさ 9 時にうちを出ました。Dnes ráno jsem odešel z domova v 9 hodin.

17.3.4 とか～ : Věci jako

とか je partikule pro vyjmenovávání lidí/věcí jako příklady. とか je hlavně používané v mluvené řeči, zatím co や , které taky spojuje podstatná jména pro vyjmenovávání věcí, první partikule může a nemusí být za pposledním podstatným jménem, druhá nemůže.

Porovnejte: a) A: 何を飲んだんですか。Co jsi pil?

B: ビールとかワイン (とか) を飲みました。Pil jsem pivo a víno (a podobně).

b) 私はビールやワインを飲みました。Pil jsem pivo a víno (a podobně).

とか také může být použito jako v ～ とか ～とかいろいろな/いろいろなひと/もの “různé lidi/ různé věci/jako například .” V takovém případě, とか přidané po posledním podstatném jméně je nutné.

A: どんな人が来たんですか。Co za lidi přišlo?

B: 安田さんとかブラウンさんとかいろいろな人が来て (い) ました。Paní Yasuda, pan Brown a různá lidé tam byli.

17.4 Výrazy indikující čas

17.4.1 Rok, Měsíc a Den

Následující sufify jsou používané pro sdělení roku, měsíce a dne. (1) ねん- je používané pro roky. (2) がつ je používané pro názvy měsíců. (3) ～にち přidané přidané k číslům Čínského původu jsou používané pro dny v měsíci

“Jaký rok/měsíc/den v měsíci jsou vyjádřené jako なんねん、なんがつ a なんにち.

Pokud se říká celé datum celé, rok, měsíc a den jsou psány v tomto pořadí. Rok 1995 je čtený jako せん きゅうひゃく きゅうじゅうご ねん. 1995 年 1 月 1 日

1. ledna, 1995

17.5 Délka trvání

Sufify ～ねん (かん) a ～かげつ (かん) znamenají "na-let" a "na -měsíců" ～かん což znamená "trvání."

17.6 Jiné časové výrazy

17.6.1 1)

～の とき (に) následující podstatné jméno "(tehdy) když..." a) 私は高校の時 (に)、日本へ来ました。Přišel jsem do Japonska když jsem byl na střední škole.

b) しけんの時(に)、気分がわるくなりました。Udělalo se mi špatně během zkoušky.

17.6.2 2)

まえ předcházející slovy indikující trvání času znamená "před ..."

a) 私は2年前(に) 大学を そつぎょうしました。Promoval jsem z univerzity před dvěma lety.

17.6.3 3)

のはじめ a ~のすえ předcházející slovo "trvání" znamená "začátek-" a "konec —"

来月のはじめ(に) 友だちがインドから来ます。Můj kamarád přijede na začátku příštího měsíce z Indie.

17.7 Zdvořilost: Respektující a skromná slovesa

Některá slovesa mají unikátní ekvivalentní slovesa která jsou používána pro referenci akce/události nadřazených. Například なさる je respektující ekvivalent する a いらっしゃる je ekvivalentem いる いく くる.

学生： あした試合を見にいらっしゃいますか。Půjdete se podívat zítra na zápas? 先生：ええ、いきます。Ano, půjdu.

Některá slovesa mají skromné ekvivalenty, například もうす je skromný od いう .

18 18. lekce

18.1 ~てもいい: Povolení

ここにおいても	いいです。
V/A/N te mo	ii

Můžeš to položit sem.

Když se te-forma sloves, i-adjektiv nebo [na-adj./noun + だ] je následována も a いい "dobrý," znamená to "je v pořádku i když —"

a) 辞書を使ってもいいです。Můžete používat slovníky. (doslova: Je v pořádku pokud budete používat slovníky)

b) 練習の時間は少なくてもいいです。Je to v pořádku i když trénuješ jen krátce.

c) 少し不便でもいいです。Je to v pořádku i když te není úplně vhodné.

d) 申し込みは来週でもいいです。Je to v pořádku i když podáte přihlášku až příští týden.

18.2 ~てから: Až bude/udělám

じゅぎょうが 終わって	から、	成田へ 行きます。
V te	kara	Hlavní klauzule
Sub-klauzule		

Až skončí hodina, pojedou do Narity.

Když za te-formou slovesa následuje 〜から , indikuje to "poté co (někdo) udělá něco" Jelikož te-forma nevyjadřuje čas sama o sobě, čas tekara-klauzule je určen časem hlavní klauzule. a) 私は部屋を かたづけてから、べんきょうします。Budu se učit až si uklídím pokoj.

b) うちに帰ってから、友だちに電話しました。Zavolal jsem kamarádovi poté co jsem přišel domů.

Jak bylo vysvětleno v 17. lekcí, když subjekt sub-klauzule je jiný než ten hlavní klauzule, měl by být označen partikulí が, a ne は. Subjekt hlavní klauzule je změněn na téma celé věty když je označen は, a může být umístěn buď na začátku věty nebo na začátku hlavní klauzule. Porovnejte :

a) 友だちが 帰ってから、私は手紙を書きました。Poté co kamarád odešel, napsal jsem dopis.

b) 私は帰ってから、手紙を書きました。Poté co jsem se vrátil domů, napsal jsem dopis.

18.3 〜てくる (1) : Udělat a Přijít

お弁当を買って	きました。
Vte	kuru

Koupil jsem si oběd a přišel jsem.

Když くる "přijít" je předcházeno te-formou slovesa, může to znamenat "udělat – a přijít sem." Když 〜てくる je použito v minulém čase jako v 〜てきました, často to indikuje "udělal – než jsem přišel sem"

a) 国では日本語をべんきょうして きませんでした。Do Japonska jsem nepřišel poté co jsem studoval Japonštinu.

b) A: 奨学金はもう申し込みましたか。Už jsi se přihlásil na stipendium?

B: ええ、事務所で申し込んできました。Ano, přihlásil jsem se v kanceláři (než jsem přišel sem).

c) 先生: しゅくだいはやってきましたか。Udělali jste domácí úkol (než jste přišli sem)?

学生: ええと、来週までにやります。No... udělám to příští týden (než sem přijdu).

18.4 Klauzule modifikující podstatná jména (1)

アメリカから来る	友だち
V plain (Modifikující klauzule)	Podstatné jméno

kamarád pocházející z USA

18.4.1 1

Stejně jako [noun + の] a adjectiva modifikují podstatná jména, klauzule končící slovesem také může modifikovat podstatné jméno. Sloveso v modifikující klauzuli musí být v plané formě.

(1) Modifikující klauzule musí být před podstatným jménem.

(2) V japonštině nejsou ekvivalenty pro relativní zájmena jako "který" atd.

18.4.2 2

. Mezi různými typy modifikujících klauzulí, jeden typ je tento právě představený. Subjekt (nebo téma) věty se stane modifikovaným podstatným jménem a zbytek věty se stane modifikující klauzulí.

友だちがメキシコから来ました。→ [メキシコから来た] 友だち Kamarád přijel z Mexika. →

kamarád který přijel z Mexika

ケーキはれいぞうこの中にあります。 —>[れいぞうこの中にある] ケーキ Koláč je v lednici. —
> koláč, který je v lednici.

先生は 日本史を教えています。 —> [日本史を教えている] 先生 Učitel učí Japonskou historii —
> učitel, který učí Japonskou historii

ひと “osoba/lidi” a もの ”(hmotné) věci” také mohou být modifikované klauzulí

毎日 ジョギングをする人 lidé co běhají každá den

私の部屋にあるもの Věci, které jsou u mě v pokoji

18.4.3 3. —Modifikující kaluzule + noun—

funguje jako (noun) fráze ve větě a může být použita jako téma, objekt atd. pokud je následována partikulí は、を atd. nebo jako predikát pokud je následováno です. a) きのう アメリカから来た友だちは今シカゴではたらいしています。Kamarád který přijel ze států pracuje v Chicagu.

b) 中国に留学する 友だちを成田へ 送りに行きます。Jedu do Narity vidět se s kamarádem kdo bude studovat v Číně.

c) こちらは 法学部で教えていらっしゃる村田先生です。Tohle je profesor Murata, který učí na právech.

の “one(s)” může nahradit modifikované podstatné jméno pokud je to pochopitelné z kontextu (neplatí to ale pro osoby)

そこにあるのを見せてください。Prosím ukaž mi tento támhle.

18.5 Partikule に: Statická lokace (2)

Slovesa jako おく “strčit,” とまる “přespat,” たつ “stát,” すわる “sedět,” とまる “zastavit,” かく “psát,” つとめる “být zaměstnán,” atd. mají partikuli に což indikuje statickou lokaci. a) 私はいすの上にかばんをおきました。Položil jsem můj batoh na židli.

b) 両親は先週 箱根のホテルに泊まりました。Moji rodiče zůstali přes noc v hotelu v Hakone minulý týden.

18.6 Konjunkce: Tedy/tak

それで “tedy,” “proto” spojuje dvě věty. Je to používané když první věta vyjadřuje důvod nebo příčiny pro druhou větu.

a) きのうは休みでした。それで、私たちは映画を見に行きました。Včera bylo volno. Tak jsme šli do kina.

b) A: ケーキを買ったんですか。Koupil jsi koláč?

B: ええ。きょうは友だちのたんじょうび なんです。それで、パーティーをするんです。Ano, dneska měl kamarád narozeniny. Tedy jsme měli párty.

それで je také používané na začátku tvrzení, pokud se navazuje na předchozí tvrzení.

A: あのう、今時間がないんです。Víte, teď nemám čas.

B: そうですね。Jasný. A: それで、あしたでもいいですか。Ale, bylo by to zítra v pohodě?

18.7 Tázací slovo + か / Tázací slovo + も

1. Tázací slovo následované か znamená “nějaké” jako v だれか “někdo,” なにか “něco,” a どこか “někde.” Když [Tázací slovo + か] je používán jako subjekt nebo objekt, が a を může být přidáno. Ostatní partikule, jako に, と, で, atd. jsou přidány po [Tázací slovo+か] když používané ve větě. a) 台所でだれか(が) 料理しています。Někdo vaří v kuchyni.

b) アミンさんはだれかと食事に行きました。Pan Amin šel s někým na oběd.

c) 私は前どこかで山下さんに会いました。Paní Yamashitu jsem už někde viděl.

2. Tázací slovo následované も je používán v negativních větách a znamená “žádné” jako だれも～ない “nikdo,” なにも～ない “nic” a どこも～ない “nikde.” Když je [Tázací slovo + も] použito jako subjekt nebo objekt, が a を nemůžou být přidány. Ostatní partikule jako に, と, で, へ, atd. jsou vloženy mezi Tázací slovo a も jako v だれとも “s nikým” a どこにも “nikde.” へ v どこへ も je často vynecháno v mluvě. a) 気分がわるかったので、何も食べませんでした。Necítil jsem se dobře, takže jsem nic nejedl.

b) 私はだれとも話しませんでした。S nikým jsem nemluvil.

c) A: カメラはどこかにありましたか。 Našel si tu kameru někde? B: いえ、どこにもありませんでした。Ne, nikde jsem ji nemohl najít

18.8 Různé

おおい “mnoho” a すくない “trochu” jsou oboje i-adjektiva, ale obě se chovají jinak než ostatní i-adjektiva. Když se vyjadřuje množství おおい a すくない jsou často dávány na místo たくさんいる/ある “je jich hodně” a あまりいない “není jich hodně”. おおい a すくない jsou používány pouze jako predikáty a nemůžou být použité pro přímou modifikaci podstatných jmen jako おおい がくせい. このごろは車を持っている学生が多いです。Touhle dobou je hodně studentů co mají auta.

19 19. lekce

19.1 Sloveso + ほうがいい: Bylo by lepší udělat–/neudělat

はやく帰った	ほうがいいです。	Bylo by lepší jít brzo domů.
Vta	hoo ga ii	

言わない	ほうがいいです。	Bylo by lepší nemluvit.
Vnai	hoo ga ii	

Když “ほうがいい” is better” následuje ta-formu nebo nai-formu slovesa, znamená to “někdo by

měl/neměl”. a) 先生に聞いたほうがいいと思います。Myslím že by ses měl zeptat učitele.

b) くすりはのまないほうがいいでしょうか。Neměl bych si vzít léky?

19.2 ～なくてもいい：Nemuset dělat —

辞書は持ってこなくてもいいです。	
V/A/N nakute mo	ii

Nemusíte si nosit slovníky.

Když se nai-forma slovesa změní na ～なくて a je následována もいい znamená to ”nemuset dělat –”. Když se planá neminulá negativní forma i-adjektiva a [na- adj./noun+だ] změní na ～なくて a je následována も a いい, znamená to ”nemusí to být–.” ではない přidáno po na-adjektivech a podstatných jménech se změní na でなくてもいい.

a) おかずは ぜんぶ 食べなくてもいいです。Nemusíš sníst všechno.

b) 水はそんなにつめたくなくてもいいです。Voda nemusí být až tak studená.

c) 飲み物はコーヒーでなくてもいいと思います。Myslím že nápoj nemusí být káva.

19.3 から: protože /jelikož

おれいの手紙です	から、	ていねいに書きました。
Sub-klauzule	kara	Hlavní klauzule

Jelikož je to děkovný dopis, dal jsem si

záležet (při psaní).

1. Kaluzle končící na から vyjadřuje důvod nebo příčinu toho co je řečeno v hlavní klauzuli. です/ます stejně jako planá forma je použita před から. だ by mělo být přidáno za na-adjektiva nebo podstatná jména když planá forma předchází から. a) いそがしそうでしたから、ホワイトさんには 仕事をたのみませんでした。Jelikož pan White vypadal zaneprázdněný, nepožádal jsem ho aby to udělal.

b) A: 会議に出たほうがいいですか。Měl bych přijít na schůzku?

B: ええ、みんなも来ますから、出たほうが いいと思います。Ano, myslím že bys měl, jelikož jdou všichni ostatní.

2. Obojí から a ～ので/～んで (Lekce 17) jsou používané pro uvádění důvodů. V podstatě から je používáno pro indikaci příčiny pro podporu mluvčího osobního názoru/úsudku a je je často používáno pokud hlavní klauzule vyjadřuje mluvčího názor nebo rada. ので/ んで je často používáno pro vysvětlování věcí které nejsou čistě položeny na mluvčího názoru nebo úsudku.

Porovnejte: a) A: 上着を持って (い) ったほうがいいですか。Mám si s sebou vzít bundu?

B: ええ、さむそうですから、持って (い) ったほうがいいと思います。Ano, vypadá že je zima takže si myslím že bys ji měl vzít.

b) A: おそかったですね。Jdeš pozdě.

B: ええ、バスが来なかったんで、おそくなったんです。ANo, jdu pozdě protože nepřišel autobus.

19.4 〜かた: Jak udělat –

書き	方	jak psát/ způsob psaní
Vstem	kata	

Když 〜かた “cesta” následuje stem formu slovesa, znamená “jak udělat” nebo “postup činnosti.”
 Když je sloveso co bere objekt použito s 〜かた, を což označuje objekt se změny na の. 手紙を書く
 psát dopis → 手紙の書き方 jak psát dopis

ビデオを使う pustit video → ビデオの使い方 jak pustit video

a) 高校の時、ワープロの使い方を習いました。Jak používat word procesor jsem se naučil na střední.

b) 教師: この漢字の読み方を知って (い) ますか。Víš jak se čte tohle kanji.

学生: ええと…。 わすれました。Hmm.... Zapoměl jsem.

19.5 Sloveso + だけだ: Stačí udělat/ pouze udělám

このボタンをおす	だけです。	Stačí zmáčknout tohle tlačítko.
V dict.	dake da	

Když je slovníková forma slovesa následována だけだ, znamená to “Stačí udělat –” nebo “pouze udělat–.”

a) 私は今晚どこへも行きません。うちに帰って寝るだけです。Dneska nikam nepůjdu. Dnes pouze půjdu domů a spát.

b) A: ここにサインしてもらえませんか。Podepíšeš se sem? B: サインするだけでいいですか。Stačí abych se podepsal?

19.6 Adjectiv / Podstatné jméno + する: udělat tak aby

1. Když je ku-forma i-adjektiva následováno slovesem する “dělat”, znamená to “udělat něco (tak aby) When the ku-form of an i-adjective is followed by the verb “do,” it means “make something (into a certain state).” する se může také objevit s na-adjektivem nebo podstatným jménem následovaným

に.	I-adj.	〜を大きく	する
	Na-adj.	〜をきれいに	
	Noun	〜を 休講に	

a) A: 音を大きくしてもらえませんか。Dal bys to prosím nahlas?

B: はい わかりました。Jasně.

b) 私はつくえの上をきれいにしました。Uklidil jsem si stůl.

c) 先生は 授業 (じゅぎょう) を休講 (きゅうこう) にしました。Učitel zrušil hodinu. (Udělal ji zrušenou)

2. を く /にする popisuje něčí akci, zatímco く /になる popisuje výsledek změny způsobené akcí.
 Porovnejte : a) 私は部屋をくらくしました。Zatemnil jsem pokoj.

b) 部屋がぐらくなりました。Pokož ztmavnul

19.7 Partikule が : Objekt

Slovesa vyjadřující schopnost jako わかる "rozumět", touhu いる "potřebovat", slovesa smyslového vnímání jako みえる "být vidět" a きこえる "být slyšet" berou partikuli が na označení co je rozuměno, potřeba atd. Partikule を nelze použít u těchto sloves.

a) 私はビデオの使い方がわかりません。Nevím jak použít video.

b) A: 申し込みの時、何かありますか。Potřebuji něco když se přihlásím?

B: 学生証 (がくせいしょう) がいると思います。Myslím že potřebujete ISIC.

c) A: 何か聞こえましたか。Slyšel si něco?

B: 人のこえや車の音が聞こえました。Slyšel jsem hlasy a zvuky auta.

が což označuje co je rozuměno/ známo atd. může být nahrazeno は nebo も jako v následujících příkladech

A: 西山さんの住所 (じゅうしょ) はわかりますか。Znáš adresu paní Nishiyami?

B: いえ、わかりません。Ne, neznám.

A: 電話番号 (でんわばんごう) はわかりますか。Znáš její telefonní číslo?

B: 電話番号もわかりません。Také neznám její telefonní číslo.

19.8 Ostatní

かく "psát" může brát partikuli と což označuje citaci. (つ) て, což je ekvivalentní s と, může být použito místo と v mluveném jazyce. A: はがきに何て書いたんですか。Co jsi napsal na ten pohled?

B: 「お世話になりました」 って書きました。Napsal jsem: "Jsem ti vděčný za tvou laskavou pomoc." I

かく také bere を na označení objektu. Následující ukazuje rozdíl mezi かく a をかく. Porovnejte: a) 手紙に「ありがとうございました」と書きました。Napsal jsem "děkuji" v dopise. b) 手紙にお礼のことばを書きました。Výjádřil jsem díky v dopise.

20 20. lekce

20.1 Porovnávající věty

20.1.1 Tvrzení

バス	より	電車	のほうが	はやいです。
Noun1	yor	Noun2	no hoo ga	Predikát

Vlak je rychlejší než autobus.

"N2 je více než N1" je vyjádřeno jako N1 より N2 のほうが. より, což koresponduje s "než" je

partikule používaná na porovnávání. Pořadí N1 a N2 může být obrácen jako v N2のほうがN1より. Japonská adjektiva nemají komparativ. Je možné vynechat N1より nebo N2のほうが když je to pochopitelné z kontextu.

a) タイプライターよりワープロのほうがべんりです。Word procesor je více vhodný než psací stroj.

b) 公園は土曜日でも日曜日もこんでいます。でも、土曜のほうがすこしすいています。V parku je plno lidí jak v sobotu tak i v neděli. V sobotu je však trochu méně lidí než v neděli.

c) A: 会話の試験はむずかしかったですね。Test z konverzace byl těžký, že?

B: ええ、漢字の試験よりむずかしかったですね。Ano, byl těžší než test z kanji.

20.1.2 Tázací věta

電車	と	バス	と、	どちら/どっち	が	はいですか。
Noun1	to	Noun2	to	dochira/dotchi	ga	Predikát (otázka)

Co je rychlejší, vlak nebo autobus?

"Co je víc, N1 or N2?" je vyjádřeno s použitím N1 と N1 とどちら/どっちがですか/ですか。Partikule と je přidána po každé ze dvou věcí které se porovnávají. どっち je méně formální než どちら.

a) A: 上野と新宿と、どっちが近いですか。Co je blíže, Ueno nebo Shinjuku?

B: 新宿のほうが近いと思います。Myslím že Shinjuku je blíže.

b) A: 地下鉄とバスと、どっちがこんで(い)ますか。Co je více zaplněné, metro nebo autobus?

B: 地下鉄のほうがこんで(い)ます。Více lidí je v metru.

20.2 ～たことがある: Zažil jsem

そこへ行った	ことがあります。
Vta	koto ga aru

Byl jsem tam.

ことがある předcházeno ta-formou slovesa je používáno pro vyjádření něčí zkušenost což koresponduje s "(někdo) udělal-." Negativní tvar たことがある/あります je ～た ことがない/ありません.

a) 私は国で日本の映画を見たことがあります。Viděl jsem u nás Japonský film.

b) 寄田さんに会ったことはありません。Nikdy jsem nepotkal pana Yasudu.

20.3 ～ている (3): Výsledný stav (2)

Existují skupiny sloves které vyjadřují měnící se stav. Když je te-forma slovesa následována いる, indikuje to současný stav, který je výsledkem ukončené změny.

こむ stat se plným → こんでいる být zaplněný

すく vyprázdnit se → すいている vyprázdněno

a) 地下鉄はいつもこんでいますが、けさはすいていました。V metru je vždy plno, ale dnes ráno ne tolik. b) A: どうしたんですか。気分がわるいんですか。Co je? Nemí ti dobře?

B: ええ。かぜをひいて(い) るんです。Ne, mám rýmu.

20.4 ～て: způsob

Te-forma sloves může být použita způsob jakým někdo něco udělal. “Jak” jako v “Jak uděláš –?” je vyjádřeno pomocí どうやって.

a) 私はテープを聞いて勉強しました。Studoval jsem tím že jsem poslouchal nahrávku. b) A: 駅までどうやって行くんですか。Jak se dostáváš na stanici.

B: 歩いて行きます。Chodím pěšky.

c) A: これ、どうやって食べるんですか。Jak se to jí?

B: ソースをかけて食べるんです。Dáš na to omáčku a sníš to.

Toto použití te-formy je spojeno s partikulí で indukující způsob. Slovní fráze končící te-formou, jako によって “nastoupení/řízení -” a ～をつかって “používá se”, může být občas nahrazeno s [noun + で]. Porovnejte: a) バスに乗って 学校へ行きます。Jezdím autobusem do školy. b) バスで 学校へ行きます。Jezdím do školy autobusem.

20.5 ～ないで: Místo toho aby /Bez toho aby

バスに乗らないで、	電車で行きます。
V naide	Verb

Místo toho abych jel autobusem, jel jsem vlakem

Když je nai-forma sloves následována で, má to jedno ze dvou možných významů a použití v závislosti na kontextu

1. “místo toho abys—”
2. “bez toho abys udělal—”

a) 北川さんは授業に出ないで、友だちとコーヒーを飲みに行きました。Místo toho by šla na hodinu tak měla paní Kitagawa kafe s kamarádkou.

b) 私はげんこうを見ないでスピーチをしました。Měl jsem řeč bez toho abych se podíval na text.

20.6 Partikule

20.7 で: Množství

で, když je použito s podstatným jménem indukujícím množství (čas, peníze atd.) tak koresponduje s “v jasném čase” nebo “pro (nějaké množství).”

a) 30 分ぐらいで渋谷に着くと思います。Myslím že do Shibuyi dorazíme přibližně do 30 minut.

b) 私は 2 万円でこの本だなを買いました。Tuhle poličku jsem koupil za 20 000 jenů.

21 21. lekce

21.1 Potenciální forma sloves

21.1.1

Většina sloves má formu zvanou potenciální はなせる "být schopen mluvit/ umět mluvit" je potenciální forma slovesa はなす "mluvit". Slovesa jako ある "existovat/být", いる "potřebovat", わかる "rozumět" a しる "vědět". Nemají potenciální formu. Potenciální forma se dělá podle následujících pravidel

1. いちだん slovesa Odděl 〜る ze slovníkové formy a přidej 〜られる
みる → 見られる moci vidět   ねる → 寝られる moci spát
おきる → 起きられる moci vstát   食べる → 食べられる moci jíst
2. Slovesa Vyměň konečné うーだん hiraganu ze slovníkové formy za えーだん hiraganu ve stejném sloupci tabulky níže a pak přidej 〜る

あーだん	か	が	さ	た	な	ば	ま	ら	わ	nai forma
いーだん	き	ぎ	し	さ	に	び	み	り	い	masu-forma
うーだん	く	ぐ	す	つ	ぬ	ぶ	む	る	う	slovníková forma
えーだん	け	げ	せ	て	ね	べ	め	れ	え	potenciální forma
おーだん	こ	ご	そ	と	の	ぼ	も	ろ	お	později

- かく → かける moci psát   まつ → まてる moci počkat   よむ → よめる moci číst
およぐ → およげる umět plavat   しぬ → しねる moci umřít   つくる → つくれる moci udělat
はなす → はなせる umět mluvit   あそぶ → あそべる moci hrát   かう → かえる moci koupit
3. Nepravidelná slovesa

Pro する neexistuje odvozený tvar, ale できる je používané na vyjádření "moci udělat".
Potenciální forma くる "přijít" je こられる "moci přijít".

21.1.2

Jakmile je sloveso v potenciální formě, chová se jako 1だん . Tedy všechny potenciální formy sloves následují pravidla skloňování 1だん sloves.

21.1.3

V mluvené forma jsou různé variace v potenciálních formách podle regionu, věku nebo generaci.

21.2 Věty s potenciální formou sloves

21.2.1 Použití partikule が

Když slovesa, která používají objekt jako はなす "mluvit" atd. jsou změněna do potenciální formy, to co je někdo schopný udělat je označeno partikulí が. Partikule を se nepoužívá.

Porovnej:

- a) 母は中国語と英語を話します。Moje maminka mluví čínsky a anglicky.
- b) 母は中国語と英語が話せます。Moje maminka umí čínsky a anglicky.

21.2.2 Schopnost/Možnost/Přístupnost

Potenciální forma sloves může indikovat něčí schopnost něco udělat.

- a) 私は子供のとき、ぜんぜん泳げませんでした。Když jsem byl dítě, vůbec jsem neuměl plavat.

Potenciální forma sloves také může indikovat přístupnost nebo možnost, znamenající "(něco) je přístupné" nebo "je možné udělat..." V tomto případě, jelikož potenciální forma neindikuje schopnost určité osoby, osoba v subjektu se většinou neobjevuje.

- a) ワープロは事務所で借りられます。Můžeš si půjčit word procesor v kanceláři.

21.3 ～ことが できる

タイ語を話す	ことができます。	Umím thajsky.
V dict	koto ga dekiru	

Když je slovníková forma následovaná ことが できる, znamená to "umět –" nebo "být schopen udělat –". Jako potenciální forma sloves, může to být použito na vyjádření něčí schopnosti, možnosti nebo přístupnosti. Narozdíl od potenciální formy, když sloveso skombinováno s ～ことが できる bere objekt, je ten objekt označen を.

- a) 私は一人で着物を着ることができません。Neumím si sám nandat kimono.

Obojí ～ことが できる a potenciální forma vyjadřuje "umět–" nebo "být schopen udělat–", ale použití ～ことが できる je lehce více formálnější.

21.4 ～て: Příčina

Sub-klauzule končící v te-formě slovesa, i-adjektivu nebo (na-adj + だ) může indikovat důvod nebo příčinu toho co vyjadřuje hlavní klauzule. Jelikož hlavní použití te-formy je pro spojení dvou klauzulí, nevyjadřuje to nutně jasné důvody/příčiny stejně jako ～から nebo ～ので.

- a) この問題はふざつて、よくわかりません。Tento problém je komplikovaný, tedy moc dobře mu nerozumím.

21.5 ～すぎる: Přehnat

～すぎる znamená "(dělat –) až moc" nebo "být moc –". Následuje to stem formu slovesa, stem formu i-adjektiva nebo na-adjektivum- ～すぎる se chová a skloňuje jako 1 だん sloveso.

飲みすぎる   働くすぎる
 強すぎる   難しすぎる
 かんたんすぎる   ふくざつすぎる

a) パーティーで少しワインを飲みすぎました。Včera jsem na párty vypil až moc vína.

21.6 Partikule

21.6.1 に Zdroj

Slovesa která vyjadřují nebo implikují "obdržení akce od někoho" jako ならう "brát lekce" a か かりる "půjčit" berou partikuli に na vyznačení osoby která je zdrojem "akce"

a) 私は友達に韓国語を習っています。Učím se korejštinu od kamaráda.

21.6.2 でも I (když) /dokonce

でも přidává význam "i /dokonce" kde nahrazuje が nebo を, nebo když je přidáno za partikule に、と、へ、から atd.

a) この言葉は子供でも知っています。I děti znají tohle slovo.

でも také může být přidáno za kvantitativní slovo nebo čas jako すこし "trochu" nebo にちようび "neděle" atd

a) 毎日すこしでもスポーツをした方がいいと思います。Myslím si že je lepší sportovat každý den, i když jenom trochu.

21.6.3 しか pouze

しか (ない) které se objevuje v negativních větách znamená "pouze pro", "pouze" しか nahrazuje が nebo を, nebo je přidáno po partikulích で、と、に、から、まで atd. しか může být také přidáno za kvantitativní slovo nebo časové slovo.

a) 授業には貴田さんしか来ませんでした。Nikdo kromě (pouze) paní Kida přišla na hodinu.

22 22 lekce

22.1 Věty s přídavnými jmény vyjadřující preferenci/schopnost

私	は	音楽	が	好きです。
Osoba	wa	podtstané jméno	ga	přídavné jméno

22.1.1

好き (な) a na-adjektivum znamenající "oblíbený/mít rád" bere partikuli が na vyznačení co má někdo rád. Seznam všech adjektiv vyjadřující něčí preferenci, schopnost nebo přání je níže,

všechny berou が

好き (な)	oblíbený/mít rád	きらい (な)	nemít rád
大好きな	nejoblíbenější	だいきらい (な)	nesnášet
上手 (な)	dobrá/šikovný	へた (な)	nešikovný
とくい (な)	oblíbený	にがて (な)	nešikovný/slabý v
ほしい	chtěný		

a) ホセさんはフランス語が上手です。 Pan José je dobrý ve Francouzštině.

Když se ほしい "chtít udělat" skombinuje se slovesem který potřebuje objekt jako například よむ "číst", partikule が se normálně používá na označení toho co chce mluvčí udělat, ale を je také možné použít.

22.1.2

Věty s adjektivy které berou が mohou být změněny na klauzule modifikující podstatná jména jako níže. Pozn. že je přidáno za na-adjektivum když jde před podstatné jméno.

犬がだいきらいな川村さん Paní Kawamura, která nesnáší psy

22.2 Superlativní věty "nej"

音楽	のなかで	ジャズ	が	いちばん	好きです。
Podstatné jméno	(no naka) de	Podstatné jméno	ga	ichiban	predikát

Ze všech

typů hydby se mi nejvíce líbí jazz.

1. いちばん "nejlepší (číslo jedna)" je používán pro vyjádření superlativu "nej-" když předchází adjektivu. Japonská adjektiva nemají tyto formy. で je použito na indikaci hranic ve kterých se porovnání koná. -のなかで znamená "mezi-" používán pro vyjádření skupiny lidí/věcí ve které se porovnání koná.

a) 私はスポーツの中でサッカーいちばん好きです、よくしあいを見に行きます。 Ze všech sportů se mi nejvíce líbí fotbal, často chodím na zápasy.

2. "Co/kdo/kdy/který- je nejlepší?" lze vyjádřit なに／だれ／逸／どれ／どの／ N が いちばん ～ (ですか.どれ "který" nebo どの N "který (z nich)" je používáno když je specifikováno koho budou provnávat なに se používá když není specifikováno. Pozn. どっち se nemůže použít, proto že to vyjadřuje "který (ze dvou)", musí se použít どれ

a) A: 日本語の勉強でなにがいちばん大変ですか。 Co je nejtěžší část na studium Japonštiny?

B: そうですねー 感じがいちばん大変ですね。 Řekněme..... Kanji je nejtěžší.

3. いちばん může být použito pro modifikaci příslovce

クラスで英語がいちばん上手に話せる人は上田さんです。 V této třídě, osoba která umí nejlépe anglicky je pan Ueda.

～の: Nominalyzér (1)

うたをうたう	の	が	好きです。
Klauzule (V dict)	no		

の následující klauzuli která končí slovníkovou formou slovesa změni (klauzule+ の) na ekvivalent podstatného jména. (Klauzule+ の) může být použito ve větě jako níže.

a) 弟はしゃしんをとるのが上手で、高校の写真部に入っています。Můj mladší bratr je dobrý fotograf a je členem fotografického kroužku ve škole.

22.3 ～とき: Když –

小さい	時 (に)	始めました。
Planá forma	toki (ni)	Hlavní klauzule
Sub	klauzule	

とき je podstatné jméno znamenající "čas" a ～とき znamená "(v čase) kdy –". ～とき následuje planou formou. だ za na-adjektivem se změni na な a だ po podstatném jménu se změni na の. Partikule に indikující specifický čas v ～とき není povinný používat.

V této lekci, toki-klauzule vyjadřující stav (tedy, ～とき následující sloveso jako いる "existovat/být") bude představen. Toki-klauzule vyjadřující akci bude v pozdějších lekcích. Když toki-klauzule vyjadřuje stav, non-past forma je často používaná v toki-klauzuli, a to i tehdy když hlavní klauzule končí v minulé formě.

a) うちにいるときに、そのニュースを聞きました。Slyšel jsem zprávy když jsem byl doma.

Jak bylo vysvětleno v Lekci 17, když je subjekt sub-klauzule jiný než subjekt v hlavní klauzuli, je vždy označen partikulí が místo は. Subjekt hlavní klauzule je často změněn na téma celé věty a označen は.

Porovnej

a) 父がいそがしいとき、私はよく父の仕事を手伝います。Když má můj otec hodně práce, tak mu často pomáhám s jeho prací.

b) 父はいそがしいとき、日曜日にも会社へ行きます。Když má můj otec hodně práce, chodí do práce i v neděli.

V otázce "Kdy jsi —" obojí どんな とき "v jakou příležitost" a いつ "kdy" jsou používané.

a) A: どんなときに、ともだち電話するんですか。Kdy voláš svým přátelům.

B: 友達の声が聞きたいとき、します。Volám jim když chci slyšet jejich hlasy.

22.4 V たり V たり する Dělat věci jako –

歌を歌ったり	踊ったり	しました。
V tari	V tari	suru

a tancoval"

Zpíval jsem a tancoval. (Doslova: Například jsem zpíval

Když jsou slovesa použita ve formě ～たり ～たり する, znamená to "dělat věci jako – a —".

Je to používané když se vyjmenovávají akce jako příklady, implikující že byly dělány i jiné věci. ～たり je vytvořeno přidáním り k ta-formě slovesa.

休みの日はテニスをしたり、家で映画のビデオを見たりします。Ve svém volnu hraju tenis, koukám na filmy doma a další věci.

Nejčastěji je tato forma využívána ve dvojicích, ovšem může být použita i vícekrát.

22.5 ～ながら Během —

音楽を聴き	ながら	勉強しました。
V stem	nagara	Verb

Studoval jsem během poslechu hudby.

Když stem-formu slovesa následuje ～ながら, znamená to že zatím co někdo něco dělá, dělá během toho i něco jiného. Sloveso, které je ke konci věty, indikuje hlavní aktivitu. ～ながら je používané se slovesy indikující pokračující akci, nemůže být tedy používané se slovesy s cílovým pohybem, slovesy indikující stav, potenciální formou atd.

京子さんは昼間働きながら夜高校に通っています。Během pracovních dnů, Kjoko chodí na střední v noci.

23 23 lekce

23.1 ～なくてははいけない／～なくちゃいけない: Muset udělat –

明日までに書かなくては	いけません。
V/A/N nakute wa	ikenai

Musím to do zítřka napsat.

～なくてははいけない vyjadřuje nutnost nebo závazek, znamenající "muset –", je zformováno změnou nai-formy slovesa, nebo plain nezáporné formy i-adjektiv nebo (na-adj/noun + だ) na

～なくて, které je následováno は a zkombinováno s いけない. Důležité vědět že ではない které následuje po na-adjektivech nebo podtstaných jménech se transformuje na でなくてがいけない

～なくちゃ いけない zkrácená forma, většinou používaná v mluvené řeči.

Sloveso	書かなくては	
I-adjektivum	新しくなくては	いけない
Na-adjektivum	きれいでなくては	
Podstatné jméno	今日でなくては	

a) 毎日新し言葉をたくさん覚えなくてはいけないので、大変です。Je to náročné, protože si musím zapamatovat mnoho nových slov každý den.

23.2 ーてくる: Jít a udělat (a vrátit se zpět)

生協で買って	きます。

Půjdu a koupím to v obchodě. (a vrátím se)

〜てくる může znamenat "jít a udělat — a vrátit se zpět" a může být použito když někdo jde někam něco udělat a vrátí se zpět na originální místo kde se momentálně nachází.

a) A: バスの時刻表は事務所にありますよ。Jízdní řád autobusu je v kanceláři.

B: そうですか。じゃあ、見てきます。Opravdu? Dobře, tak já půjdu a podívám se.

23.3 Klausule modifikující podstatné jméno (2)

書いている	レポート
V plain	Podstatné jméno
Modifikující klauzule	

1. Stejně jako subjekt (téma) se mohou stát modifikovaným podsttným jménem (Lekce 18), objekt se tím také může stát, zbytek věty se transformuje do modifikující klauzule.

いつもワープロを使います。 → (いつも使う) ワープロ Vždy používám word procesor Word procesor který vždy používám

もの "věc" a こと "věc (nehmatatelná)" mohou být také modifikovány klauzulemi jako

今集めているもの to co teď sbírám 図書館で調べたこと Co jsem hledal v knihovně

2. Subjekt klauzule modifikující podstatné jméno by měl být vyznačen が nikoli は

私が授業で習ったかんじ kanji které jsem se naučil na hodině

Subjekt klauzule který je stejný jako subjekt celé věty většinou není zmiňován jako v případě a) níže. Když jsou dané subjekty jiné, jsou zmíněné jako v příkladě b)

Porovnej:

a) 妹は描いた絵を友達に見せました。Moje mladší sestra ukázala jejím kamarádům obrázek, který namalovala.

b) 妹は私が描いた絵を友達に見せました。Moje mladší sestra ukázala kamarádům obrázek který jsem namaloval.

が které označuje subjekt klauzule se může změnit na の

私のかいた絵 obrázek který jsem namaloval

3. S větami které používají adjektiva jako 好き (な) "oblíbený, líbit se, milovaný" 嫌い (な) "nemít rád" mohou se stát modifikovanými podstatnými jmény jako níže. Důležité že な se objevuje když na-adjektivum předchází podstatné jméno.

子供が好きなまんが Komiksy které mají děti rády

23.4 Suffix: 〜じゅうに／〜ちゅうに: V

〜じゅうに／〜ちゅうに je suffix který znamená "v (specifická perioda)" 今日中に ke konci dne

23.5 Tázací slovo +でも: jakýkoli

Když se tázací zájmeno/slovo jako なん、どれ、どこ je následováno partikulí でも, znamená to jakýkoli

いつでも kdykoli どこでも kdekoli だれでも kdokoli なんでも cokoli どれでも jakýkoli どちらでも kterýkoli

a) 兄はよく本を読むので、なんでも知っています。Jelikož můj starší bratr hodně čte, víc skoro cokoli.

23.6 Tázací zájmeno +か / Tázací zájmeno +も

(Tázací zájmeno +か) jako だれか "někdo" nebo なにか "něco" a (Tázací zájmeno +も) spojené s negativem jako だれも "nikdo" nebo なにも "nic" můžou být před podtstatným jménem jako níže

a) 私はカメラをもっていないので、だれかともだちに借ります。Jelikož nemám kameru, půjčím si jednu od kamaráda.

24 24 lekce

24.1 Slovesa dávání a přijímání

24.1.1 あげる

私	は／が	みなみさん	に	ほん	を	あげました。
Dárce	wa/ga	Příjemce	ni	objekt	o	ageru

あげる je používáno když je příjemce někdo jiný než mluvčí nebo člen jeho skupiny. Když je mluvčí dárce, příjemce může být členem jeho skupiny. Partikule に označuje osobu která dostává.

a) 私は木村さんにネクタイをあげたいと思っています。Myslím že bych rád dal kravatu panu Kitamurovi.

24.1.2 くれる

みなみさん	は／が	私	に	ほん	を	くれました。
Dárce	wa/ga	Příjemce	ni	objekt	o	kureru

くれる je používáno když příjemce je mluvčí nebo někdo z jeho skupiny. Partikule に je

používaná pro označení příjemce.

a) 毎年リーさんは妹にクリスマスプレゼントをくれます。Pan Lee dává mé sestře dárek na Vánoce každý rok.

Je potřeba si uvědomit že あげる nemůže být použito když někdo jiný než mluvčí dává něco někomu v mluvčího skupině. くれる by mělo být použito.

Na porovnání:

a) 高木さんは妹に CD をくれました。Pan Takagi dal mé mladší sestře CD.

b) 高木さんは山下さんに CD をあげました。Pan Takagi dal paní Yamashita CD.

24.1.3 もらう

前田さん	は／が	みなみさん	に	ほん	を	もらいました。
Příjemce	wa/ga	Dárce	ni	Objekt	o	morau

Anorzdíl od sloves dávání あげる a くれる, もらう "obdržet" popisuje akci "přijímání". Je důležité vědět že mluvčí nemůže označit sám sebe jako dárce když se použije もらう. Osoba která dává je označena に indikující "zdroj" akce. Toto に by se nemělo plést s に které označuje příjemce při použití あげる a くれる.

a) 姉はボーイフレンドにゆびわをもらいました。Moje starší sestra obdržela prsten od jejího přítele.

Partikule から také může být použitá místo に na označení dárce. Toto je pravidlem pokud někdo něco obdrží od nějaké instituce.

Partikule で je používaná pro indikaci místa, kde někdo něco dostal

24.1.4 さしあげる, くださる, いただく

さしあげる くださる a いただく jsou zdvořilé ekvivalenty あげる respektive くれる respektive もらう.

さしあげる je skromný ekvivalent あげる a je používán místo あげる když se popisuje dávání něčeho nadřízeným.

A: そのはな、だれにあげるんですか。Komu dáš tyto květiny?

B: 山中先生のおくさまにさしあげるんです。Dám je manželce profesora Jamanaky.

くださる je respektující ekvivalent くれる a je používán pro popis nadřízeného jak něco dává mluvčímu nebo jeho skupině. Sloveso くださる se "skloňuje" nepravidelně. Tedy masu-forma くださる je くださいます.

北村さんのお母さんがメロンをくださいました。Matka paní Kitamury mi dala meloun.

いただく je skromný ekvivalent もらう a je používán když někdo něco obdrží od nadřízeného.

A: その辞書、買ったんですか。Koupil jsi ten slovník? いえ、広田先生にいただいたんです。Ne, dostal jsem ho od profesora Hirota.

24.1.5 やる

Když popisujeme dávání něčeho zvířeti, nebo vodu rostlině, ne あげる ale やる by mělo být použito, stejně jako se používám pro dávání něčeho mladším sourozencům nebo členům rodiny.

毎日のはなみずをやります。

24.2 ~のではなくて/~んじゃなくて

買った	のではなくて/~んじゃなくて	もらったのです/~んです。
Planá forma	no dewa/ n ja nakute	

Není to tak že

bych si to koupil, já to dostal.

~のではなくて/~んじゃなくて je te-forma negativního ~のだ/~んだ (lekce 16) ~んじゃなくて je více hovorová fráze používaná v mluvě. ~のではなくて je používaná ve formální mluvě a psaném projevu.

日本へはあそびに来たのではなくて、勉強に来たのです。Nepřišel jsem si do Japonska hrát, přišel jsem studovat.

24.3 Příslovce まだ (~ていない: zatím ne (udělal ...))

まだ použité v negativních větách znamená "zatím ne" (lekce 21) Zatím ještě neudělal—— je vyjádřeno jako まだ ~ていない.

a) プレゼントはもう書いしましたが、まだわたしていません。Už jsem mu koupil dárek. Ale ještě jsem mu to neprezentoval.

24.4 N1 は N2 が + přídavné jméno

この スカーフ	は	いろ	が	きれいです。
Podstatné jméno 1	wa	Podstatné jméno 2	ga	Adjektivum

Tahle šála má krásnou barvu

(N1 は N2 が + přídavné jméno) může být použito když se popisuje N2, které je součástí tématu N1. Tento vzor je často používaný pro popisování vlastností lidí nebo věcí.

a) 兄はせがなくて、バスケットが上手です。Můj starší bratr je vysoký a dobrý v basketbale.

25 25 lekce

25.1 Dělán a přijímání laskavostí

Slovesa dávání a přijímání あげる くれる もらう¹⁾ společně s te-formou sloves vyjadřují myšlenku dávání a přijímání laskavostí činnosti.

1) lekce 24

25.1.1 ~てあげる

リーさん	は／が	えいごをおしえて	あげました。
Dávající	wa/ga	V te	ageru

Pan Lee ho/jí učil anglicky.

~てあげる znamená "udělat něco pro někoho (kdo není mluvčí nebo v jeho skupině)". Obdarován může být ve skupině mluvčího, pouze pokud mluvčí je dávající. Narozdíl od slovesa あげる které označuje obdarovaného partikulí に , tak v tomto případě je obdarovaný označen na základě partikule, která patří ke slovesu v te-formě.

上田さんはたかしくんにうたを教えます → 上田さんはたかしくんにうたをおしえてあげます。

Pan Ueda učí Takašiho písničky -> Pan Ueda dělá Takashimu laskavost že ho učí písničky

25.1.2 ~てくれる

リーさん	は／が	えいごを	おしえて くれました。
Dárce	wa/ga	V te	kureru

Pan Lee mě učil anglicky.

~てくれる znamená "(někdo) udělá něco pro mě (mluvčího, neboj jeho skupinu)". Stejně jako ~てあげる, příjemce laskavosti je indikován mnoha různými způsoby

母が私によふくをおくります → 母が私によふくを送ってくれます Moje matka mi poslala oblečení. -> Moje matka (je dostatečně hodná že) mi poslala oblečení.

25.1.3 ~てもらう

わたし	は／が	ともだち	に	えいごをおしえて	もらいました。
Příjemce	wa/ga	Dárce	ni	V te	morau

Můj kamarád mě učil anglicky.

~てもらう znamená "nechat někoho (kdo není mluvčí) něco udělat" doslova "obdržet laskavost od někoho děláním něčeho". Partikule に označuje osobu která dává laskavost.

a) キースさんはたかおさんにひっこしを手伝ってもらいました。 Keith obdržela laskavost od Takaa že jí pomohl se stěhováním.

25.1.4 ~てさしあげる、~てくださる、~ていただく

~てあげる、~てくれる a ~てもらう mají svoje zdvořile ekvivalenty ~てさしあげる、~てくださる a ~ていただく. ~てさしあげる je pokorný ekvivalent ~てあげる a je použit pro vyjádření dělání něčeho pro nadřízené. ~てくださる je respektující ekvivalent ~てくれる a je použit v případě že nadřízený udělal něco pro mluvčího.

A: だれが説明してくれたんですか。 Kdo ti to vysvětlil? B: 中村先生が説明してくださったんです。 Profesor Nakamura mi to vysvětlil.

~ていただく je pokorný ekvivalent ~てもらう a je použit pokud někoho (většinou mluvčího) nadřízený udělal něco pro něj/ní.

A: だれにすいせんしょうをかいてもらったんですか。Koho jsi poprosil aby ti napsal doporučující dopis? B: 大川先生に書いていただきました。Profesor Ókawa mi ho napsal.

25.1.5 ～てやる

～てやる je používáno místo ～てあげる když laskavost je směřována směrem ke zvířatům, sobě rovným, podřízeným nebo mladším členům rodiny

私は毎朝犬をさんぽにつれて行ってやります。Beru svého psa na procházku každé ráno.

25.2 ～の: Nominalizér (2)

～の následující za klauzulí která končí slovníkovou formou sloves dělá z (klauzule + の) ekvivalent podstatnému jménu²⁾. V následujících případech (klauzule + の) je následovaná partikulí を a funguje jako objekt (předmět) slovesa, jako je てつだう "pomoc" a みる "vidět". Subjekt uvnitř klauzule je vždy označen partikulí が

a) 私はともだちがにもつをはこぶのを手伝いました。Pomohl jsem kamarádce s jejími taškami.

(klauzule + の také může být použito jako v ～のをやめる "přestat dělat.." ～のをわすれる "zapomenout udělat ..."

a) 北川さんはカナダに留学するのをやめました。Paní Kitagawa vzdala studium v Kanadě.

25.3 ～てしまう／～ちゃう: Kompletně/Konečně

私は道にまよって	しまいました。
V te	shimau

Když je te-forma slovesa následována しまう znamená to že akce proběhla "kompletně" nebo "konečně" ～てしまう také může implikovat mluvčího lítost, našťvanost nebo frustraci.

a) 日本語のしゅくだいはもうやっしまいました。Konečně jsem dokončil domácí úkol z Japonštiny.

～ちゃう je zkrácená forma ～てしまう a ～じゃう je zkrácená forma ～でしまう. Tyto formy se v psaní nepoužívají.

25.4 ～やすい／にくい: Jednoduché udělat –/ Obtížně udělat –

Kořen slovesa následovaný ～やすい nebo ～にくい znamená "jednoduché udělat–" respektive "těžké udělat–". Jakmile je sloveso zkombinováno s ～やすい nebo ～にくい, stává se z něho i-adjektivum.

a) 道がわかりにくかったので、こうばんで教えてもらいました。Jelikož bylo těžké najít cestu, zeptal jsem se v policejní budce.

2) Lekce 22

26. 26. Lekce

26.1 ～とき: Když –

家に帰った	時 (に)	「ただいま」と言います。
V ta	toki(ni)	Hlavní klauzule (přítomná)
Sub	klauzule	

Když se vrátíš domů, řekneš "Tadaima." použita Když se akční sloveso používá v toki-klauzuli (Lekce 22). Měli bychom věnovat speciální pozornost tomu zda je použita přítomná nebo minulá forma slovesa. Přítomná forma slovesa (slovníková forma) se používá když akce v hlavní klauzuli nastává simultánně nebo těsně před akcí v toki-klauzuli.

a) 私は本を読む時、めがねをかけます。Když čtu knihu, mám na sobě brýle.

Na druhou stranu, minulá forma (ta-forma) je používána když se akce v hlavní klauzuli stane okamžitě po akci v toki-klauzuli, zhruba znamenající "když je daná akce ukončena, další akce se stane"

Porovnejte:

a) 明日友達にあったとき、そのことを話します。Až uvidím svého kamaráda zítra, řeknu mu o tom.

b) 明日友達に会うとき、カメラをもって行きます。Až se půjdu setkat s mým kamarádem zítra, vezmu si svoji kameru.

26.2 ～てはいけない／～ちゃいけない: Zákaz

本を見て は いけません。
V te wa ikenai

Na tu knížku se nesmíš podívat.

Když je te-forma slovesa následována は a zkombinována s いけない "je špatné" doslova "nemoci jít", vyjadřuje to zákaz jako v pravidlech nebo regulacích, zhruba korespondující s "neměl bys"

としょかんの人は、中で食べたり飲んだりしてはいけないと言いました。Knihovník/ice řekl že uvnitř nesmíme jíst ani pít.

ちゃいけない a じゃいけない je zkrácená forma てはいけない respektive ではないけない tyto formy nejsou používány v psané japonštině.

26.3 ～こと: Nominalizér

私のしゅみは	切手をつめる	こと	です。
	Klauzule (V dict)	koto	

Mým koníčkem je sbírání známek.

Když je ～こと přidáno ke klauzuli končící ve slovníkové formě slovesa, změnění (Klauzule + こと) na ekvivalent podstatného jména. (Klauzule + こと) funguje jako fráze s podstatným jménem ve větě a může být požitá jako téma.

- a) 父の仕事はワインを作ることです。Prací mého táty je výroba vína.

26.4 ～というのは／～（っ）ていうのは：co se týče

～というんは znamená "co se týče..." a je používané když se vysvětluje definice slov nebo výrazů. と může být nahrazeno jeho ekvivalentem （っ）て jako v ～（っ）ていうのは což je používáno pouze v mluveném jazyce

- a) どくしょというのは本を読むことです。Dokushi znamená "čtení knih".

26.5 ～はじめる／～おわる：Začít dělat —/ Skončit —

食べ	はじめる
V stem	hajimeru

začít jíst

食べ	おわる
V stem	owaru

přestat jíst

～はじめる a ～おわる následující za stem formou slovesa znamenají "začít dělat. .." respektive "skončit ..."

- a) 私は5分休んでから、また泳ぎ始めました。Začal jsem znova plavat po tom co jsem si dal pauzu na 5 minut.

26.6 Partikule と：V porovnání s

同じだ "být stejný" ちがう "lišit se" a にている "být podobný" používají partikuli と která označuje osobu/věc která se porovnává. Tedy N1 は N2 と おなじです／ちがいます／にています znamená N1 je stejná/jiná/ podobná od N2.

- a) これはぼくがもっているカメラと同じです。Tohle je stejná kamera jakou mám já.

26.7 Partikulární fráze ～にたいして：Cíl akce

～にたいして znamená "respektující" nebo "vůči někomu" a indikuje cíl na který je akce směřována.

- a) 目上の人に対して 「ありがとう」と言いはいけません。 Neměl bys používat "arigatou" když mluvíš s nadřízenými lidmi.

26.8 など／なんか: a tak podobně

Jak など tak なんか znamenají "atd" nebo "a tak podobně". なんか je ekvivalent など a používá se pouze v mluvené řeči. など se používá ve formální řeči a v psaném projevu. (Noun + など／なんか) se chová jako podstatné jméno a mohou u něho být použité všechny partikule.

a) 高校の時、よくテニスやサッカーなどがしました。Často jsem hrál tenis, fotbal a tak podobně, když jsem byl na střední.

27 27. lekce

27.1 ～かもしれない Možná (Být / Dělat)

中山さんは今日来る	かもしれません
Plain form	kamo shirenai

Pan Nakayama možná dnes přijde.

～かもしれない znamená "možná (být/dělat)", doslovně "Nemůžu vědět jestli — je pravda." Toto se používá když mluvčí nemůže říci něco s jistotou ale ta možnost určitě existuje. Toto ～かもしれない nemůže být použito v tázacích větách.

a) このテープレコーダーはもしかしたらこわれているかもしれません。Tento záznamník je asi rozbitý.

b) しけんはむずかしいかもしれませんが、がんばります。Ta zkouška je možná těžká, ale budu se snažit.

27.2 ～だろう／～でしょう: Předpokládám

中山さんは今日来る	でしょう。
Plain form	daroo

Předpokládám že pan Nakayama dnes přijde.

～だろう／～でしょう "Předpokládám" indikuje mluvčího dohad na základě jeho subjektivního pohledu a je použito pokud mluvčí nemůže udělat závěr nebo si něčím nemůže být naprosto jistý.

a) リーさんはたぶんしゅうでんにまにあわなかっただろうと思います。Paní Lee pravděpodobně nestihla poslední vlak.

27.3 ～てみる: zkus a uvidíš

としょかんで聞いて	見ました
V te	miru

Zeptal jsem v knihovně (abych věděl).

Když se za te-formu slovesa dá 見る, "vidět", znamená to "zkusit — (a vidět)" nebo "udělat — a zjistit (co se stalo)"

a) カラオケには行ったことがないので、一度行ってみたいと思っています。Nikdy jsem nebyl v karaoke baru, takže si myslím že bych rád jednou šel (a zjistil jaké to je).

27.4 Podstatné jméno + なら: Pokud jde o – tak

Podstatné slovo + なら, může být použito na zvýraznění tématu což indikuje o čem se mluvčí chystá mluvit. Znamená to "Pokud je to o —", "Pokud je— tento případ" nebo "Pokud mluvíš o —" Slovo vybrané jako téma spojením なら je většinou předem naznačeno v předchozích částech konverzace od konverzačního partnera.

A: 大村さん、見ませんでした？ Neviděl jsi pana Omuru (že)?

B: 大村さんなら、事務所にいましたよ。Ah, Pan Omura, byl v kanceláři.

27.5 Partikule も [+ neg.]: Ani

Když je partikule も použita v negativní větě, znamená to "ani—." Toto použití も se často objevuje když následuje za množstevním slovem "jeden."

a) 試験に出た漢字が一つも読めませんでした。V testu jsem nemohl přečíst ani jedno kanji.

27.6 Příslovce まだ [+ aff.] a もう [+ neg.]

まだ je používán v pozitivních větách jako příslovce korespondující s "stále" a もう je používán v negativních větách korespondující s "už ne."

A: 北海道はまだ寒いですか。Je na Hokkaidu stále zima?

B: いえ、もう寒くないと思います。Ne, myslím že tam už není zima.

27.7 Zdvořilosti (2): Pokorná forma sloves

Mnoho slovesa se může změnit na pokornou formu s použitím [お+ V stem+ する]. tato forma se používá pro referenci vlastních akcí vůči nadřízeným.

待つ → お待ちする čekat na (nadřízeného)

持つ → お持ちする odnést něco někomu (nadřízenému)

聞く → お聞きする zeptat se (nadřízeného)

Pokorná forma sloves která se vytvářejí pomocí suru-nouns je [ご+ N (+suru)+する]

相談する → ご相談する konzultovat

連絡する → ご連絡する kontaktovat

電話する → ご電話する zavolat

28 28. lekce

28.1 ～と／～って いう: Citace

Jsou dva způsoby jak citovat co ostatní řekli, nepřímá citace a přímá citace . と je používané pro označení citace って také ale jen v mluvě.

28.1.1 Nepřímá citace

南さん	は	行く	と	言いました。
Person	wa/ga	Plain form ³⁾	to	iu

Pan Minami řekl že půjde.

a) ブラウンさんは部長に相談したほうがいいと言いました。Pan Brown řekl že by bylo lepší mít nejdříve konzultaci s vedoucím oddělení.

28.1.2 Přímá citace

Co někdo říká nebo řekl může být přímo citováno jako v 「、、、」と／っていう。Přímo citované věty jsou často dávány do 「」, což funguje jako uvozovky v Japonštině.

早川さんは「わかりませんね」と言いました。Pan Hayakawa řekl, "Nevím."

28.1.3 Formy いう

Když se reportuje obsah toho co někdo řekl, いっています a いっていました jsou normálně používané. 言いました je používané při reportu faktu že někdo něco řekl. いっています nebo いっていました nejsou používané při popisu toho co mluvčí sám řekl. V takovém případě by se mělo použít 言いました.

Porovnejte:

- a) 木下さんは用事(ようじ)があると言っていました。Paní Kinoshita řekla že je zaneprázdněna.
b) 私は用事があると言いました。Řekl jsem že jsem zaneprázdněn.

28.1.4 おっしゃる

おっしゃる je respektující ekvivalent いう, a je používaný na ukázkou respektu k osobě která je citována. おっしゃる je 5だん slovesa, ale masu-forma je おっしゃいます.

A: お父さんはなんておっしゃいました? Co řekl tvůj otec?

B: わからないって言っていました。Řekl že neví.

28.2 ～そうだ: Slyšel jsem že–

明日の朝、台風が来る	そうです。
Plain form ⁴⁾	soo da

Slyšel jsem že zítra ráno dorazí tajfun.

28.2.1 ～そうだ

～そうだ "slyšel jsem že–," "pochopil jsem že —" nebo "řekli že—" indikuje že mluvčí reportuje nebo předává informaci kterou obdržel tím že něco četl nebo slyšel ～そうだ následuje za planou formou s だ přidaném po na-adjektivech a podstatných jménech.

a) 川島先生の授業（じゅぎょう）は休講（きゅうこう）だそうです。Slyšel jsem že hodina profesora Kawashimi byla zrušena.

～そうだ by se nemělo plést ～そうな "vypadat"⁵⁾

28.2.2 Zdroj informací

Zdroj informací, který může být vyjádřen jako ～の話では "podle toho co– (někdo) řekl" nebo ～によると "podle —," se často objevuje s ～そうだ／～そうです。

a) 今日の新聞によると、メキシコで大きな地（じしん）があったそうです。Podle dnešních novin, bylo velké zemětřesení v Mexiku.

28.3 ～らしい: Vypadá to

黒田さんは仕事を止める（やめる）らしいです。
Plain form ⁶⁾
rashii

Vypadá to že paní Kuroda dá výpověď.

～らしい znamená "vypadá to –" nebo "Slyšel jsem –" a je používáno pro vyjádření úsudku který je založen na tom co mluvčí slyšel nebo četl. Toto je, narozdíl od předchozího případu, používáno pokud mluvčí něco usoudí na základě nějaké informace.

a) 世界（せかい）で一番高い山はチョモランマはないらしいです。Vypadá to že Mt. Chomolungma (Mt. Everest) není ta nejvyšší hora na světě.

Jelikož ～らしい s sebou nese pocit nejistoty, tak fráze jako よくわかりませんが "Nevím to přesně, ale ..." nebo よく知らないんですけど "Nejsem si jistý, ale ..." jsou často používané.

28.4 ～まえ（に）: Před tím než—

日本へ来る	まえ（に）	結婚（けっこん）しました。
V dict.	mae (ni)	Main clause
Sub	clause	

Oženil jsem se před tím než jsem přišel do Japonska.

～まえ（に） následující za slovníkovou formou slovesa znamená "před tím než ..." Ta-forma nemůže předcházet ～まえ（に） i kdyby se mluvilo o akci která se stala v minulosti.

29 29. lekce

5) lekce 10

29.1 Tara-forma

Když se vyjadřuje podmínka jako v "Pokud ..., tak ..." tak je použita tara-forma v sub-klauzuli. Tara-forma může být vytvořena přidáním ら k plané minulé formě slovesa, i-adjektiva nebo [na-adj./noun + だ/です].

1 だん	みる → みたら みない → みなかったら
5 だん	よむ → よんだら よまない → よまなかったら
Nepravidelná	する → したら しない → しなかったら くる → きたら こない → こなかったら
I Adjektiva	あつい → あつかったら あつくない → あつくなかったら
Na Adjektiva	きれいだ →きれいだったら きれいではない →きれいでなかったら きれいじゃない →きれいじゃなかったら
Podstatná jména	びょうきだ → びょうきだったら びょうきではない → びょうきでなかったら びょうきじゃない → びょうきじゃなかったら

29.2 ～たら: Kondicionál (pokud –)

熱（ねつ）が下がったら、	学校へ行きます。
V/A/N tara, Sub-klauzule	Hlavní klauzule

Pokud se mi sníží teplota, půjdu do školy.

29.2.1 Tara-klauzule

Když se tara-forma slovesa, adjektiva nebo podstatného jména použije v sub-klauzuli, může to znamenat "pokud je určitá podmínka splněna, pak ..."

a) 母は、もし熱（ねつ）が下がらなかったら、医者（いしゃ）にみてもらったほうがいいと言いました。Moje máma řekla že pokud se mi nesníží teplota, měl bych jít k doktorovi.

29.2.2 Subjekty Tara-klauzule a hlavní klauzule

Ja je zmíněno v lekcí 17 a lekcí ??, když se subjekty sub-klauzule a hlavní klauzule neshodují, subjekt sub-klauzule je vždy označen partikulí が. Zatím co když se shodují, většinou se z něho stane téma celé věty označené は.

29.3 ～ても: I když

熱（ねつ）が下がっても	学校へ行きません。
V/A/N te mo, sub-klauzule	hlavní klauzule

I když mi klesne teplota, nepůjdu do školy.

～ても formuje klauzuli která vyjadřuje podmíněný význam "i kdyby/když ..." narozdíl od ～たら což znamená "pokud." ～ても je vytvořeno přidáním も k te-formě slovesa, i-adjektiva nebo [na-adj/noun + だ] a) 今から急いで準備（じゅんび）しても、飛行機（ひこうき）の出発（しゅっぱつ）の時間には間に合わないかもしれません。I kdybych si teď začal balit, nemusel bych odlet stihnout.

b) 山内さんは、給料（きゅうりょう）がよくても、銀行（ぎんこう）にはつとめたくないと言っていました。Paní Yamauchi řekla že nechce pracovat v bance i kdyby byla mzda dobrá.

c) A: ただでも、コンサートに行かないんですか。Nešel bys na ten koncert ani kdyby byl zadarmo?

B: あ、ただだったら、行きます。Ah, pokud by byl zdarma, tak bych šel.

29.4 ようだ/ みたいだ: Vypadá to jako (jako kdyby)

Jak ～ようだ tak ～みたいだ znamenají "vypadá to jako ," a indikují domněnku který je založená na mluvčího subjektivního soudu.

29.4.1 ようだ

かぜをひいた	ようです。
Planá forma	yoo da

Vypadá to že mám rýmu.

ようだ následuje za planou formou. だ následující na-adjektivum by mělo být změněno na な a だ za podstatnými jmény by mělo být změněno na の. a) スミスさんはしばらく授業（じゅぎょう）に来られないようです。Vypadá to že pan Smith teď chvilku nebude chodit na hodinu.

b) A: あしたは天気（てんき）が悪（わる）そうですね。Očividně nebude zítra vůbec hezký počasí.

B: ええ、一日中雨（いちにちじゅうあめ）のそうですね。Ano, vypadá to že asi bude pršet celý den.

29.4.2 みたいだ

かぜをひいた	みたいです。
Planá forma	mitai da

Vypadá to že mám rýmu.

～みたいだ následuje planou formou. だ, な nebo の nejsou přidávány po na-adjektivech a podstatných jménech. みたいだ je hlavně používáné v mluvě, zatím co ようだ se používají jak v mluvě tak i psaném projevu.

a) A: どうしたんですか。Co se děje?

B: ねつがあるみたいなんです。Myslím že mám horečku.

29.4.3 ～ようだ／～みたいだ a ～らしい

～ようだ／～みたいだ a ～らしい (Lekce 28) indikují mluvčího názor nebo úsudek. ～ようだ／～みたいだ jsou používány pokud mluvčího názor je založen na tom co opravdu pozoroval. Zatím co ～らしい je využíván pokud je mluvčího názor získán nepřímě.

29.5 ～ようになる／～なくなる: Dosáhnout stavu —/ dosáhnout toho že (ne)

29.5.1 ～ようになる

あるける	ように くなりました。
V dict.	yoo ni naru

Naučil jsem se chodit.

Když je slovníková forma slovesa následována ～ように なる, znamená to "dosáhnout stavu že —" nebo "stal jsem se —". Často je používáno s potenciální formou.

a) 早く日本語のしんぶんが読めるようになりたいと思っています。Myslím že brzo budu schopný číst Japonské noviny.

Slovesa která indikují změnu stavu jako ふとる "ztloustnout," やせる "zhubnout" a つかれる "unavit se," nepotřebují ～ように なる aby znamenali že jsem "ztloustnout" nebo "zhubnout."

さいきんぜんぜんうんどうをしていないので、少し太ってしまいました。Jelikož jsem poslední dobou necvičil, bohužel jsem přibral.

29.5.2 ～なくなる

歩(ある) けなく	になりました。
V naku	naru

Nemůžu chodit.

Když se nai-forma slovesa změní na ～なく a je následována なる "stát se", znamená to "nemoci nadále —." ～なくなる je často používán s potenciální formou slovesa.

a) 父はこのごろお酒をあまり飲まなくなりましたが、また飲むようになるかもしれません。Můj otec už moc nepije, ale zase by mohl začít.

b) しばらく中国語を使わなかったので、話せなくなりました。Jelikož jsem Čínštinu dlouho nepoužil, už nejsem schopen s ní mluvit.

29.6 Ostatní

1 にちに 3 かい znamená "třikrát za jeden den" nebo "třikrát denně." に je partikule znamenající "v."

- a) 1 日に 3 回 (かい) この薬 (くすり) をのんでください。Prosím berte tyhle líky třikrát denně.
 b) 2 週間 (しゅうかん) に 1 回家族 (かい かぞく) に手紙 (てがみ) を書きます。Rodině píšu dopis jednou za dva týdny.

～ずつ znamená "každý" a je používané pouze po množstevním slově. Indikuje opakování množství nebo rovnoměrnou distribuci.

a) 1 日に 5 つずつ 漢字をおぼえています、前におぼえたのをすぐわすれてしまいます。Učím se 5 kanji denně, ale snadno zapomenu kanji které jsem se učil před tím.

b) 一人ずつ名前と専攻 (せんこうを) 言ってください。Chtěl bych aby každý z vás postupně řekli svoje jméno a obor.

30 30. lekce

30.1 úmyslná forma sloves

Slovesa mají formu zvanou "Volitional" (úmyslná) ～ (よ) う, která je plain ekvivalent k ～ましょ。 Tato forma se může kombinovat s とおもっている (níže uvedeno) nebo se vyskytuje volně na konci věty. Vytváření této formy podléhá následujícím pravidlům.

30.1.1 1 だん slovesa

Odtrhněte ～る a přidejte ～ようきる nosit/nandat si → きようおきる probudit se → 起きよう
 食べる jíst → 食べよう 止める odejít → やめよう

30.1.2 5 だん slovesa

místo うーだん dejte お

かく psát → かこう まつ čekat → まとう のむ pít → のもう
 泳ぐ plavat → おようごう 死ぬ zemřít → 死のう きる řezat → きろう
 話す mluvit → 話そう あそぶ hrát si → あそぼう 買う koupit → かおう

30.1.3 Nepravidelná slovesa

する dělat → しよう くる přijít → こよう

30.2 ～ (よ) うとおもっている: Úmysl udělat —

まつりを見よう	と	おもっています。
Vvol.	to	omotte iru

Přemýšlím nad sledováním festivalu.

Pokud za Volitional formou slovesa následuje ～ (よ) うとおもっている, znamená to že dotyčný přemýšlí na děláním něčeho nebo plánuje něco dělat.

a) 私は留学 (りゅうがく) のことを先生に相談 (そうだん) しようとおもっています。 Přemýšlím

nad tím že bych zkontroloval s učitelem studium v zahraničí.

30.3 ～つもりだ: Plánovat-/zamýšlet —

京都へ行く	つもりです。
Vplain (non-past)	tsumori da

Plánuji že pojedu do Kjóta.

Pokud za plain ne-minulou formou slovesa je ～つもりだ znamená to že dotyčný plánuje něco udělat. Pokud chceme udělat negativní výrok, spona ani ～つもりだ se neneguje ale negace se provádí v plain formě před tím.

今年の夏休みはアルバイトをするので、国へは帰らないつもりです。Jelikož budu o letních prázdninách na brigádě, tak se neplánuji vracet do vlasti.

～つもりだった/でした se používá pokud mluvčí něco plánoval ale plán neuskutečnil.

30.4 Myšlenka/plán/přání třetí osoby

～（よ）うと思っている a ～つもりだ jsou používány pro popis toho co mluvčí zamýšlí nebo přemýšlí že udělá. ～たい a ほしい jsou také používány pouze pro popis myšlenek a přání mluvčího. Aby bylo možné vyjádřit plán/myšlenku/přání třetí osoby, dotyčný musí použít výrazy jako ～らしい、～そうだ、～ようだ、～みたいだ、～といっている

a) 村田さんはだいがくいでけんきゅうを続けようと思っているらしい。Vypadá to že Paní Murata přemýšlí na pokračování ve výzkumu na magisterském studiu.

30.5 ～し: A co víc—

温泉（おんせん）がある	し、	海もきれいです。
Plain form	shi	
Sub-klauzule		Hlavní klauzule

Jsou tam horké prameny a (co víc) oceán je tam krásný. し na konci klauzule vyjadřuje "a co víc". Partikule も "také" je používána v hlavní klauzuli stejně jako v sub-klauzuli pokud "také" má být zvýrazněno.

a) あきおくんはハンサムだし、いろいろなスポーツもできます。Akio je hezký, a co víc, je také dobrý v mnoha sportech.

Více než jedna shi-klauzule může být použita v jedné větě.

Shi-klauzule také může být použito pro vyjmenovávání důvodů jako příkladů což indikuje že je více nezmíněných důvodů.

a) お金がないし、今新しいアパートに引っ越すことはできません。Nemám žádné peníze (, z dalších důvodů) takže se teď nemůžu stěhovat do nového bytu.

30.6 Klausule upravující podstatná jména (3)

私たちがとまる	ところ
Vplain	Noun
Modifying clause	

Místo kde zůstaneme

Jak vysvětleno v Lekci 18 a Lekci 23, předmět (nebo téma) nebo objekt věty se může stát upraveným podstatným jménem, se zbytkem věty změněným na upravující klauzuli. Partikule které následují dané podstatné jméno se nepoužívají pokud je takové podstatné jméno upraveno klauzulí.

私はアパートに住んでいます。 → [私が住んでいる] アパート

Bydlím v bytě. byt ve kterém bydlím

母はびょういんへ行きました。 → [母が行った] びょういん

Moje matka šla do nemocnice. nemocnice kam moje matka šla

ともだちは会社ではたらいしています。 → [ともだちがはたらいしている] 会社

Мůj kamarád pracuje pro firmu. firma pro kterou můj kamarád pracuje

30.7 ~のではないか／～んじゃないか: Řekl bych že –

～のではないか／～んじゃないか znamená "Řekl bych že–". Přestože se jedná o negativní výraz, nezpůsobí že celá věta je negativní.

しょうがくきんがもらえる学生がすくなすぎるのではないだろうか。Řekl bych že je jen málo studentů kteří dostanou stipendium.

30.8 Partikule でも: nebo něco

でも je partikule která může nahradit を což znamená "nebo něco" nebo "něco jako –" でも může také nahradit が a může nasledovat po partikulách jako に、へ、で、と

a) 何かいい仕事でもあったら、しょうかいしてください。Prosím dejte mi vědět pokud je nějaká dobrá práce nebo tak něco.

31 31. lekce

31.1 ~か: vložená otázka

"(nevím) kdy ..." "(nevzpomínám si) jestli ... nebo ne" atd. může být vyjádřeno skrze vložené otázky. Vložené otázky se často používají společně se slovesy jako わかる "vědět/rozumět" a しっている "vědět", おぼえている "pamatovat si", わすれる "zapomenout" nebo きく／しつもんする "zeptat se".

31.1.1 ～か（わかりません）：(nevím) Kdy/kde, atd.

どこで	なくした	か	わかりません。
Q word	Plain form	ka	Verb

Nevím kde jsem to ztratil.

Pokud se věta Tázací zájmena je vložena do další věty, sloveso, i-adjektivum nebo na-adjektivum/podstatné jméno po kterém následuje か musí být v plané formě.

いつ合いますか → いつあうかわかりません kdy se sejdem. nevím kdy se sejdem

どなくるまでですか → どんな車か忘れました co je to za typ auta zapomněl jsem co je to za typ auta

a) 石田さんがいつ出発するかおしえてください。Prosím řekni mi kdy Paní Ishida odejde.

Na vyjádření otázky “zda ano nebo ne” , lze vytvořit z otázky předcházející か planou formu

見つかりましたか → 見つかったかどうか聞きませんでした bylo to nalezeno? →

Neptal jsem se jestli se to našlo nebo ne.

おもしろいですか → おもしろいかどうか知りません Je to zajímavé? → Nevím jestli je to zajímavé nebo ne.

a) 今度日本りょうりを作ろうとおもっていますが、うまくできるかどうかじしんがありません。

Přemýšlím o tom že si občas uvařím Japonské jídlo, ale nejsem si jistý jak se mi to povede.

b) 早川さんはよやくがひつようかどうか店の人に聞きました。Pan Hajakawa se zeptal zaměstnance zda potřebuje rezervaci nebo ne.

31.1.2 Alternativní otázka

Alternativní otázka může být vložena do věty ve formě 一か ー（ない）か

行きますか、行きませんか → 行くか行かないかわかりません jdeš nebo nejdeš. ->. Nevím jestli jdu nebo nejdu

がっしゅくに行けるか行けないかへんじをしてない。Neřekl jsem jestli můžu jet na tréninkový tábor nebo ne.

31.1.3 一のか／一のか どうか

Tázací věta ve formě 一のですか／んですか by měla být změněná na 一のか nebo 一のか どうか aby se vytvořila vložená otázka. Poznámka že ん nemže být použito místo の v tomto případě.

a) 西村さんがどうして会社をやめたのかわかりません。Nevím proč paní Nishimura dala výpověď.

b) 小山さんに本当にてんきんするのかどうか聞いた。Zeptal jsem se pana Koyai jestli bude převelen nebo ne.

31.2 Tázací slovo + ～たらいですか: žádání o radu

どこへ	行ったら	いいですか。
Tázací slovo	V tara	ii desu ka

Kam bych měl jít?

Pokud se tázací zájmeno/slovo jako どこ "kde", どう "jak" použije společně s Tara formou slovesa kterou následuje いいですか, znamená to "Kam/jak mám ...?"

a) A: ていきをおとしちゃったんですか。 Ztratil jsi letadlo? B: ええ。どうしたらいいですか。 Jo. Co mám dělat?

31.3 ～ておく／～とく. Příprava na budoucí použití/účel

けいさつにとどけて	おきます。
V te	oku

Půjdu napřed a nahlásím to policii.

Když te-forma slovesa je následována おく "položít", znamená to "dělat něco dopředu/ připravit si něco do budoucna" ～ておく nemůže být použito se slovesy které vyjadřují nekontrolovatelný stav/podmínku jako například できる "být připraven/být schopen udělat - " ある "být/existovat" nebo よろこぶ "být potěšen". まえもって "dopředu" může být použito s ～ておく když význam "dělat něco dopředu" je potřeba zdůraznit

a) ともだちが来るので、ワインを買っておこうと思っています。Protože přijede kamarád, přemýšlím o nákupu nějakého vína (dopředu).

V mluveném jazyku ～ておく je zkráceno na ～とく. ～ておく je zkráceno na ～どく.

31.4 Podstatné jméno + のよう (な) /Podstatné jméno +みたい (な) : Podobnost

富士山	の	ようです。
Podstatné jméno	no	yoo da

Vypadá to jako hora Fuji.

富士山	見たいです。
Podstatné jméno	mitai da

Vypadá to jako hora Fuji.

～の よう (な) nebo ～みたい (な) které následují podstatné jméno vyjadřuje kvalitu nebo stav podobnosti s daným podstatným jménem. ～の よう (な) a ～みたい (な) se chovají jako na-adjektiva a mění své formy jako ～の ように a ～みたい に před slovesy. ～みたい (な) je výraz používaný převážně v mluvené řeči. ～よう (な) se používají jak v mluvené řeči tak i v psané podobě.

a) 今日はあたたかくて、春のようです。Dnes je teplo, je to jako jaro.

31.5 Sufix

1.

～さ je suffix přidaný k stem formě i-adjektiv, měnící adjektivum na podstatné jméno.

高さ výška   ながさ délka   おもさ hmotnost   ひろさ rozloha

2.

～っぽい je ekvivalent k "-ish" v angličtině a chová se jako i-adjektiv

ちゃいろっぽい nahnědlý   こどもっぽい dětinský   くろっぽい načernalé

3. ～さき může být přidáno k stem-formě sloves nebo suru-podstaných jmen aby indikovalo "místo (konání)"

行き先 cíl   れんらくさき destinace   しゅうしょくさき místo zaměstnání

32 32. lekce

32.1 と: pokud/když

かどを曲がる	と、	銀行があります。
V dict.	to	Hlavní klauzule
Sub-klauzule		

Pokud támhle zahneš za roh, tam je banka.

Klauzule končící na ～と znamená "pokud –" "když–" nebo "kdykoli když –" a celá věta indikuje že "Když akce nebo událost nastane, něco dalšího nevyhnutelného/přirozeného nastane" ～と následuje slovníkovou formu slovesa.

a) 4月になると、桜がさきはじめます。Až přijde duben, začnou kvést sakury.

32.2 Podstatné jméno + だったら :Pokud se jedné o —

Jako (Podstatné jméno + なら), tak i (Podstatné jméno + だったら) může být použito na zvýraznění tématu. "Pokud je to o tomto —" (Podstatné jméno + なら) a (Podstatné jméno + だったら) jsou navzájem záměnné.

a) A: このへんにゆうびんきょく、ありますか。Je tu někde okolo pošta?

B: ゆうびんきょくだったら、駅の近くにありますよ。Pokud jde o poštu, tak ta je blízko stanice.

32.3 Partikule を: Podél

とおり	を	あるきました。
Místo	o	V pohybu

Šel jsem podél této ulice.

を označuje místo kudy někdo/něco prochází, používá se společně se slovesy jako あるく "jít" とおる "projít" わたる "přejít" はしる "běžet". Je potřeba si zapamatovat že で které se používá k indikaci místa akce nemůže být v tomto případě použito.

32.4 ～てくる／～ていく: Ke/od (něčeho)

Když くる "přijít" nebo いく "jít" následuje te-formu sloves jako 出る "jít ven" はいる "vstoupit" はしる "běžet" あるく "jít" atd. Přidává to směrovou informaci k akci vyjádřenou předcházejícím slovesem. ～てくる indikuje že pohyb je směřován směrem k nějakému místu, což je často pozice mluvčího. Na druhou stranu ～ていく indikuje že pohyb je směřován pryč z daného místa.

- a) その男の人は駅の方に走って行きました。 Muž běžel směrem ke stanici.

33 33 lekce

33.1 ～ことに する: Rozhodnout že —

だいがくいんに行く	ことにしました。
V plain (non-past)	koto ni suru

Rozhodl jsem se že půjdu na magisterské studium.

～ことに する znamená "(někdo) rozhodl se udělat/neudělat —" často je používán v minulé formě jako ～ことにした Před tím je vždy plain ne-minulá forma slovesa.

- a) 私は会社をやめて、ブラジルに留学することになりました。 Rozhodl jsem se že dám výpověď a budu studovat v Brazílii

33.2 ～ことに なる: Bylo rozhodnuto že —

六時にあつまる	ことになりました。
V plain (non-past)	koto ni naru

Bylo rozhodnuto že se sejdem v 6 hodin.

～ことに なる znamená "je rozhodnuto že/ zařízeno tak že". Je to velmi často používáno v minulé formě jako ～ことに なった "bylo rozhodnuto/ zařízeno že". Před tím je vždy plain ne-minulá forma slovesa.

- a) 上田さんは今度てんきんすることになりました。 Bylo rozhodnuto že pan Ueda bude brzo přesunut.

33.3 ～あと: Po — (nějaké činnosti)

カナダに帰った	あと、	しゅうしょくします。
V ta	ato	
Sub-clause		Main clause (past)

Seženu si práci po tom co se vrátím do Kanady.

あと které následuje sloveso v ta-formě znamená "Poté co—". Minulá forma slovesa je před あと i když popisujeme akci která se stane až v budoucnosti.

Porovnej:

a) 私は大学をそつぎょうしたあと、高校のきょうしになります。Stanu se středoškolským učitelem až odmaturuji.

b) 私は大学を卒業した後、高校の教師になりました。Stal jsem se středoškolským učitelem po tom co jsem odmaturoval.

33.4 ～とき: Když –

けさ大学に来る	時 (に)	森さんに会いました。
V dict.	toki(ni)	
Sub-clause		Main clause (past)

Viděl jsem Pana Moriho když jsem dnes ráno přicházel na univerzitu.

Porovnej:

a) パリに行く時、このさいふを買った。Koupil jsem si tuhle peněženku když jsem jel do Paříže (tzn. Koupil jsem ji před tím než jsem odjel do Paříže)

b) パリに行った時、この財布を買った。Koupil jsem si tuhle peněženku když jsem jel do Paříže (tzn. Koupil jsem ji v Paříži)

33.5 Partikulární fráze ～について: Ohledně/o

～について znamená "Ohledně/o/týkající se/odkazující se" a používá se se slovesy jako かく "psát" はなす "mluvit" しっている "vědět" しらべる "vyhledávat" べんきょうする "studovat" けんきゅうする "zkoumat"

日米関係 (にちべいかんけい) についてレポートを書いた。Psal jsem report o vztazích Japonska a USA.

33.6 Honorifikace (3): Zdvořilá forma sloves

Mnoho sloves může být vloženo do zdvořilé formy použitím struktury [お + V stem + に なる]. Tato forma se používá pro referenci činností nadřízeného. Nevztahuje se na slovesa, která mají svůj speciální tvar

かえる → おかえりになる vrátit se 出かける → お出かけになる jít ven まつ → お待ちに

なる čekat

V případě sloves typu suru-nouns je struktura [(ご) + N(+suru) + なさる]

れんらくする → (ご) れんらくなさる kontaktovat きこくする → (ご) きこくなさる vrátit se do vlasti

Existuje pár výjimek, například (お) でんわなさる kde místo ご je お.

34 34. lekce

34.1 Ba-forma

Když vyjadřujeme podmínku/hypotetickou situaci znamenající "(pouze) pokud...", slovesa, i-adjektiva, (na-adj/podst. + だ) musí být změněno do ba-formy. Ba-forma je získána podle následujících pravidel.

34.1.1 Slovesa

1) 1 だん slovesa drop ~る a přidej ~れば

いる → いれば かえる → かえれば
おきる → おきれば 食べる → たべろ

2) 5 だん slovesa

Vyměň konečné うーだん hiraganu ze slovníkové formy za えーだん hiraganu a přidej ~ば

かく → かけば まつ → まてば たのむ → たのめば
いそぐ → いそげば しぬ → しねば かえる → かえれば
さがす → さがせば あそぶ → あそべば かう → かえば

3) Nepravidelná slovesa

する → すれば くる → くれば

34.1.2 I-adjektiva

Ba-forma i-djektiv se vytváří změnou い na ~ければ

あつい → あつければ

いい → よければ

たかい → たかければ

34.1.3 Na-adjektiva/podstatná jména

Ba-forma (na-adjektiv/podstatných+だ) se vytváří přidáním ~なら (ば) k na-adjektivu nebo podstatnému jménu. Většinou se ば v ~ならば vynechává. べんりだ → べんりなら

日本人だ → 日本人なら

34.1.4 Ba-forma negativních

Ba-forma negativních forem sloves nebo i-adjektiv se získává změnou い v 〜ない na 〜ければ jako níže.

おきない → おきなければ   わからない → わからなければ
 べんきょうしない → べんきょうしなければ   こない → こななければ
 さむくない → さむくなければ   よくない → よくなければ

Ba-forma negativa z (na-adj/podstatného jména + だ) je vytvořena změnou z い na 〜ければ
 Například ではない se změnil na でなければ

34.2 〜ば: Kondicionál/hypotetické (Pouze pokud–)

このボタンをおせば	うこきます。
V/A/N ba	Hlavní klauzule
Sub-klauzule	

Pokud zmáčkneš tohle tlačítko, nastartuje se to.

Sub-klauzule končící ba-formou vyjadřuje hypotetickou podmínku "(pouze) pokud...". Když ba-forma akčního slovesa je použita, hlavní klauzule musí být faktický výrok a nemůže být návrh, pozvánka nebo instrukce tedy 〜ましょう、 〜ませんか、 〜てもらえませんか、 〜てください

a) ラジオがこわれてしまったが、ぶひんをかえればなおる、と店の人はいった。Radio se rozbilo, ale prodejce říkal že se dá opravit pokud vyměním pár součástek.

Když ba-forma i-adjektiva, slovesa vyjadřující stav jako いる "existovat/být", ある "existovat/být" nebo わかる "rozumět", nebo negativní slovesa se objeví v sub-klauzuli tak hlavní klauzule může být jakéhokoli typu.

今日つごうがわるければ、明日にしましょう。 Pokud se ti to dnes nehodí, provedeme to zítra.

ba-klauzule je porovnatelná s tara-klauzulí. Ba-klauzule dává potřebnou podmínku pro stav/akci v hlavní klauzuli, která se objeví jako nevyhnutelný následek akce/stavu v ba-klauzuli. Na druhou stranu, tara-klauzule pouze vyjadřuje "pokud nastane akce/stav, něco se stane" a výsledek vyjádřený v hlavní klauzuli může být nevyhnutelné nebo něco neočekávané.

34.3 Tázací slovo + 〜ば いいですか: Hledání rady

どうやって	しらべれば	いいですか。
Tázací slovo	V ba	ii desu ka

Jak bych to měl ověřit?

Když je tázací slovo jako どこ "kde" どう/どうやって "jak" atd. použito s ba-formou sloves následováno いいですか znamená to "Jak/Kam bych měl —?"

A: しょういはどこにおけばいいですか。 Kam bych měl dát dokumenty?

B: つくえのうえにおいてもらえますか。 Položil bys je na stůl?

(Tázací slovo + 〜ば いいですか) je ekvivalentní s (Tázací slovo + 〜たら いいですか)

34.4 Tranzitivní slovesa a Intransitivní slovesa

Existují páry tranzitivních/intransitivních sloves jako (～を) こわす "(někdo něco) rozbít" a (～が) こわれる "(něco) se rozbít". Slovesa jako こわす která pracují s přímým objektem označeným partikulí を jsou nazvané tranzitivní slovesa (たどうし). Slovesa která nepracují s přímým objektem jako こわれる jsou intransitivní slovesa (じどうし). Tranzitivní slovesa jsou používána pro popis co osoba něčemu udělá, zatímco intransitivní slovesa jsou používána na popis co se někomu/něčemu stalo.

(電気を) つける (světlo) zapnout

(電気が) つく (světlo) zapnout se

(電気を) けす (světlo) zhasnout

(電気が) きえる (světlo) zhaslo se

(ドアを) しめる zavřít (dveře)

(ドアが) しまる (dveře) zavřít se

a) 昨日でがける時、ヒーターを消すのを忘れたが、家に帰ったときには消えていた。Zapomněl jsem vypnout topení když jsem včera odcházel, ale ono to se to samo vyplo když jsem došel domů.

34.5 Suffix ～てき (な)

～てき (な) je suffix který mění podstatná jména (většinou čínského původu) na na-adjektiva. Také, jako u normálních na-adjektiv lze za pomoci に vytvořit příslovce

じどうてき (な) automatické

じどうてきに automaticky

a) このドアはじどうてきにひらいたりしまったりします。Tyhle dveře se zavírají a otevírají automaticky.

35 35. lekce

35.1 ～ことになっている: Bylo rozhodnuto/zařízeno že –

いっしょにべんきょうする	ことになっています。
Planá forma	koto ni natte iru

Bylo zařízeno že budeme studovat dohromady.

～ことになっている která následuje planou, přítomnou formu slovesa znamená "bylo zařízeno/naplánováno/rozhodnuto že –" Indikuje to že existuje plán na něco udělat.

a) あしたアルバイトのめんせつを受けることになっています。Byl mi zítra zařízen pracovní pohovor na brigádu.

～ことになっている také může znamenat "je pravidlem/regulací že–" indikující že to co bylo zařízeno/rozhodnuto se stalo pravidlem. きそくて "podle pravidel" nebo ほうりつ "podle zákona" může být přidáno pokud je potřeba.

a) 私が住んでいるまちではゴミは分けて出すことになっています。Ve městě kde bydlím je pravidlem že, odpad musí být vytríděný před vynesemím.

35.2 ～はずだ: Očekávám/Věřím že –

3時間ぐらいでおわる	はずです。
Planá forma	hazu da

Během asi tří hodin by to mělo skončit.

～はずだ znamená "předpokládám/věřím že –" nebo "mělo by–", indukující mluvčího silná očekávání nebo víra založená na spolehlivých informacích. Zajímavé že ～はずだ nemůže být použito na vyjádření toho co by mluvčí měl udělat. ～はずだ předchází ho Planá forma, ale だ po na-adjektivu nebo podstatném jménu by mělo být změněno na な respektive の

a) 父は10じまでに帰ってくるはずです。Otec by měl v 10 dorazit domů.

～はずだ je často použito v kara-klauzulí "protože/jelikož ..." nebo ba-klauzule "pokud ..." indukující důvod nebo fakta na kterých je založena víra mluvčího.

a) 池山さんはタクシーで行ったから、四時のきゅうこうにまにあったはずです。Jelikož jel pan Ikejama taxíkem, měl by stihnout expres ve 4 hodiny.

35.3 ～てある: Stav vzniklý činností někoho jiného

たなにおいて	あります。
V te	aru

Bylo to dáno na policičku.

35.3.1 ～てある

Když je te-forma tranzitivního slovesa (slovesa která mají přímý objekt) je následováno ある, tak to indikuje současný stav, který je výsledkem akcí někoho jiného.

a) アルバムはひきだしにしまってある。Album je v šuplíku. (někdo ho tam dal)

35.3.2 ～てある a ～ている

Když slovesa která mají tranzitivní a intransitivní páry jsou zkombinovány s ～てある a ～ている jako v しめてある "bylo (to) zavřeno" a しまっている "je (to) zavřeno" obojí vyjadřují momentální stav který vznikl z již dokončené akce. Ale, jelikož intransitivní slovesa nevyjadřují co kdo dělá. しまっている indikuje že něco je zavřené, ale ne nutně implikuje že někdo to zavřel. Na druhé straně しめてある implikuje že to zavírání bylo uděláno někým z nějakého důvodu.

Porovnejte:

a) 今日は風が強いので、まどはしめてある。Jelikož je dnes větrno, okno bylo zavřeno.

b) 今日は日曜日なので、ぎんこうはしまっている。Jelikož je Neděle, banky jsou zavřené.

35.4 Zdůraznění části věty

ナイターがはじまる	のは	6じから	です。
Plain forma	nowa		da

Večerní hra začíná v 6 hodin.

Abychom zdůraznili nějakou část věty jinou než nějaký výrok., použijeme vzor **～のは～だ**. Část kterou chceme zdůraznit dáme před **～だ** a zbytek věty změníme do klauzule končící planou formou a položíme před **～のは**. V této klauzuli by subjekt měl být vždy označen partikulí **が**

ブラウンさんは土曜日にしゅっぱつしました → 土曜日にしゅっぱつしたのはブラウンさんです Paní Brownová odešla v sobotu. Byla to paní Brownová která odešla v sobotu

ブラウンさんは土曜日にしゅっぱつしました → ブラウンさんがしゅっぱつしたのは土曜日です Paní Brownová odešla v sobotu. bylo to v sobotu kdy odešla paní Brownová

36 36. lekce

36.1 ～たら: Časové (když-)

家に帰ったら、	でんわします。
V tara	Hlavní klauzule
Sub-klauzule	

Až přijdu domů, tak ti zavolám.

Jak bylo představeno ve 29 lekci, tara-klauzule vyjadřuje kondicionální význam "pokud". Ale pokud tara-klauzule se slovesem vyjadřuje podmínku která definitivně bude splněna, znamená to "když/až" indukující "až tato akce bude hotová tak nastane nová akce"

a) 大学をそつぎょうしたら、中国にりゅうがくすることになりました。Bylo zařízeno že pojedou studovat do číny až odpromuji na vysoké škole.

36.2 ～のだったら/～んだったら Pokud se jedná o tohle tak –

～のだったら/～んだったら znamená "pokud se jedná o tohle –" To co často toto předchází je věc kterou mluvčí právě zaslechl a může to být použito jako základ mluvčího názoru/ radě/ návrhu nebo požadavku. což je vyjádřeno v hlavní klauzuli.

A: こんどパソコンを買おうと思っているんです。Premýšlím nad koupí počítače brzo.

B: パソコンをかうんだったら、どれがいいかいろんな人に聞いたほうがいいですよ。Pokud chceš kupovat nový počítač, měl by ses zeptat více lidí který je nejlepší.

36.3 Imperativní forma

Slovesa v imperativní formě mohou být použita v citačních frázích, nebo mužskými mluvčími na konci věty jako obyčejná úroveň mluvy.

36.3.1 kladná

1) 1 だん slovesa drop へる a přidej へろ

みる → みろ   ねる → ねろ
おきる → おきろ   食べる → たべろ

2) 5 だん slovesa

Vyměň konečné うーだん hiraganu ze slovníkové formy za えーだん hiraganu.

かく → かけ   まつ → まで   のむ → のめ
およぐ → およげ   しぬ → しね   とる → とれ
はなす → はなせ   あそぶ → あそべ   かう → かい

3) Nepravidelná slovesa

する → しろ   くる → こい

36.3.2 záporná

Negativní imperativní forma je vytvořena přidáním な ke slovníkové formě. Tato forma je často používána v přísných zákazových cedulích. はいるな nevstupujte 捨てるな nezanechávejte odpadky

36.4 ～しろ／なという: Rozkaz/říct někomu aby udělal —/neudělal —

会社に来い	と	言いました。
V imp	to	iu

Imperativní forma slovesa je často používána v citovacích frázích a v tomto případě nemusí nutně nést imperativní význam. V nepřímých citacích ～しろ a ～するな může být použito ve významu ～してください／～しなさい a ～しないでください／～してはいけない

a) 安田さんはやくそくをまもれと言いました。 Paní Jasuda mi řekla abych dodržel slib.

36.5 ～てもらいたい: Chtít aby někdo udělal —

když ～てもらう je použito v -たい formě jako v ～てもらいたい to znamená že mluvčí chce po někom aby něco udělal nebo aby bylo něco uděláno. místo て může být použito で

a) 私はいしゃに元気のけっかを知らせてもらいたいと言いました。 Řekl jsem doktorovi že chci aby mi dal vědět výsledky testů.

36.6 Honorifikace

36.6.1 お〜ください: Rozkaz s respektem

(お+V stem+ください) je formální ekvivalent 〜てください a je používán při dávání instrukcí nebo při slušném naléhání na někoho. Výrazy s tímto vzorem se často používají v oznámeních v obchodech, vlacích atd. Také mohou být na cedulích a značkách.

まつ → おまちください. prosím počkejte

はいる → お入りください. prosím vstupte

pro slovesa typu noun+suru se místo お používá ご, kromě několika výjimek, například でんわする → お電話ください prosím zavolejte mu/jí

れんらくする → ごれんらくください prosím kontaktuje ho/jí

36.6.2 お〜いただけますか: Pokorný požadavek

(お + V stem + いただけますか) je více formální ekvivalent k 〜ていただけますか a je používán k více slušnému požadavku.

待っていただけますか → お待ちいただけますか počkáte prosím?

伝えていただけますか → お伝えいただけますか Řekl byste mu/jí to prosím?

pro slovesa typu noun + suru se používá místo お přepona ごれんらくしていただけますか → ごれんらくいただけますか kontaktuješ ho/jí prosím?

37 37. lekce

37.1 Pasivní forma sloves

Pasivní forma sloves je používána když subjekt byl někým ovlivněn akcí někoho jiného.

1) 1 だん slovesa Odsuň 〜る a přidej 〜られるみる → みられる ほめる → ほめられる

2) 5 だん slovesa přidejte -れる k jádru nai-formy

きく → きかれる たつ → たたれる たのむ → たのまれる

かつぐ → かつがれる しぬ → しなれる とる → とられる

おす → おされる よぶ → よばれる さそう → さそわれる

3) nepravidelná slovesa する → されるくる → こられる

Jakmile je sloveso změněno do pasivní formy, chová se jako 1 だん slovesa

37.2 Pasivní věty

Jsou dva typy pasivních vět: direktní a indirektní pasiv.

37.2.1 Direktní pasiv zmiňující živé bytosti

学生	は／が	先生	に	ほめられました。
Subjekt	wa/ga	Agent	ni	V pass

Student byl pochválen učitelem.

Slovesa používaná v direktním pasivu jsou všechna tranzitivní. Pokud je aktivní věta která direktně zahrnuje dvě osoby, tak objekt (osoba) v aktivní větě se transformuje na subjekt v pasivní větě a subjekt (osoba) v aktivní větě je popsán jako agent který dělá tu akci a je vyznačen に

Aktivní

Pasivní

A は／が B を～

B は／が A に～

ブラウンさんが小林さんをしょうたいした → 小林さんがブラウンさんにしょうたいされた

Pan Brown pozval paní Kobajaši

Paní Kobajaši byla pozvána panem Brownem

37.2.2 Indirektní pasiv

Indirektní pasiv je používán na popis situace ve které je někdo nepřímou ovlivněn akcí někoho jiného. Subjekt indirektního pasivu je vždy životný (osoba). Narozdíl od direktního pasivu, oboje jak tranzitivní nebo intranzitivní slovesa se dají použít.

Tranzitivní slovesa

原さん	は／が	だれか	に	かさ	を	撮られました。
Subjekt	wa/ga	Agent	ni	objekt	o	V pass

Paní Haře byl někým ukraden deštník.

Pokud popisujeme situaci kdy někomu byli ukradeny/rozbity/...atd. věci. Osoba která dané věci vlastní se stává subjektem pasivní věci, indikující že subjekt je nepřímou ovlivněn něčím rozbitím, ukradením. Objekt aktivní věty (neživá věc) se neobjevuje jako subjekt v pasivní větě v tomto případě, ale zůstává objektem.

Aktivní

Pasivní

A は／が B の N を～

B は／が A に N を～

だれかがかわいさんのさいふをぬすんだ → かわいさんはだれかにさいふをぬすまれた

někdo ukradl Panu Kawaiovi peněženku Panu Kawaiovi byla někým ukradena peněženka

Intranzitivní slovesa Pasivní věty s intranzitivními slovesy jako くる "přijít" (雨が) ふる "pršet" なく "brečet" 死ぬ "zemřít" indikují že subjektovaná osoba není nadšená z nepříjemných zkušeností způsobené akcí někoho jiného.

よるおそくともだちがきた → 私はよるおそくともだちにこられた kamarád mě navštívil pozdě večer → Byl jsem nepříjemně zaskočen návštěvou kamaráda

37.2.3 Direktní pasivum s neživými věcmi

Jak bylo vysvětleno v předchozích částech, pasivní věty jsou často spojené s živými věcmi.. Agent té akce většinou není zmíněn.

a) 1964年に東京でオリンピックがひらかれました。 Olympijské hry byly pořádány v Tokiu

v roce 1964

37.3 ～たら: Když – (tak jsem zjistil že –)

山口さんに聞いたら	説明してくれました。
V tara	Main Clause
Sub-clause	

Když jsem se zeptal pana Jamaguchiho, vysvětlil mi to.

Kondicionál a časové použití tara-klauzule bylo vysvětleno v předchozích lekcích. Pokud je sloveso v hlavní klauzuli v minulé formě ～たら může znamenat "když jsem udělal–, něco z toho vyplynulo"

a) 橋本さんにたのんだら、ビデオカメラをかしてくれました。Když jsem se zeptal paní Hashimoto, půjčila mi její kameru.

37.4 ～たばかりだ: Právě jsem udělal –

買った	ばかりです。
V ta	bakari da

Právě jsem to koupil

Když je ta-forma slovesa následována たばかりだ, znamená to že daná akce/událost se udála chvíli před tím. Což znamená že referovaná osoba to právě udělala. "Před chvílí" není objektivní časový úsek ale subjektivní pocit.

a) 今の仕事は始めたばかりなので、おもしろいかどうかまだわからない。Jelikož jsem nastoupil do této práce nedávno, Nevím zda je zajímavá nebo ne.

37.5 ～ようにいう: říct někomu aby udělal –

11時に来る	ように	南さん	に	言いました。
V plain	yooni	Osoba	ni	iu

Řekl jsem panu Minami aby přišel v 11 hodin.

～ようにいう znamená "říct někomu aby udělal –". Před ním je vždy přítomná plain forma (jak kladná nebo záporná) slovesa. Slovesa jiná než いう jako například たのむ "požádat o laskavost" nebo ちゅういする "varovat" つたえる "předat zprávu"

a) そのことはだれにも話さないように頼みました。Požádal jsem ho aby o tom nikomu neříkal.

37.6 Vyjádření pocitů

Výrazy na vyjádření pocitů jsou

うれしい šťastný はずかしい být v rozpacích びっくりした být překvapený こまった mít problémy かなしい smutný くるしい trpící がっかりした být zklamaný

Tyto adjektiva a slovesa jsou používány pouze na vyjádření pocitu mluvčího. Abychom vyjádřili jak se cítí někdo jiný přidáme ～そうだ、～らしい、～ようだ、～といていた jako v うれしいそうだ "slyšel jsem že je šťastný/á" nebo こまっているようだ "vypadá že má problémy"

slovesa berou partikuli に na vyjádření důvodu

38 38. lekce

38.1 Kauzativní forma sloves

Když vyjadřujeme "nechat někoho něco udělat" tak se používá kauzativní forma sloves. Kauzativní forma se získává za pomoci daných pravidel.

1) 1だん místo ~る dáme ~させる

みる → 見させる

かえる → 帰させる

2) 5だん

Přidáme ~せる k jádru nai-formy (část před ない v nai-formě) slovesa

かく → かかせる まつ → またせる のむ → のませる

いそぐ → いそがせる しぬ → しなせる かえる → かえらせる

はなす → はなさせる あそぶ → あそばせる かう → かわせる

3) Nepravidelná slovesa する → させる

くる → こさせる

38.2 Kauzativní věty

Kauzativní forma slovesa prakticky znamená "nechat někoho něco udělat". V závislosti na kontextu, může to také indikovat povolení, "povolit někomu něco udělat". Tedy じゅくにいかせる může znamenat jak "donutit jít děcka na doučování" nebo "nechat děti jít na doučování"

38.2.1 Kauzativní věty s tranzitivními slovesy

先生	は／が	学生	に	じしょ	を	もって来させました。
Původce	wa/ga	účinkující	ni	objekt	o	Vt klauzative

Učitel nechal studenty přinést jejich slovníky.

Když věta s tranzitivním slovesem je změněná do kauzativní věty, osoba která je nechána aby něco udělala je označena に

みなさんがちょうさのけっかをほうこくした → ぶちょうはみなさんにちょうさのけっかをほうこくさせた

Pan minami ohlásil výsledky výzkumu. šéf oddělení nechal pana Minamiho ohlásit výsledky výzkumu

38.2.2 Kauzativní věty s intransitivními slovesy

父	は／が	弟	を	ぎんこうへいかせました。
Původce	wa/ga	účinkující	o	V int - kauzativní

Můj táta poslal mladšího bratra do banky.

Když se věta s intransitivním slovesem jako いく ”go” はしる ”běžet” nebo かえる ”vrátit se domů” je změněna do kauzativní věty, osoba která je donucena něco udělat je označena を

まいあさせんしゅが走っている → コーチがまいあさせんしゅを走らせている

Hráči běhají každé ráno každé ráno je trenér nutí běhat

38.2.3 ～（さ）せる a ～てもらう

Obojí jak （さ）せる (kauzativní forma sloves) a ～てもらう by mohlo být přeloženo ”donutit někoho něco udělat”. Ale, kauzativní forma slovesa jsou používána pouze rodiče donutí své děti něco udělat, neboli nadřízení donutí podřízené něco udělat. Na druhou stranou ～てもらう indikuje že jeden něco požaduje bez ohledu na vztah mezi žadatelem a účinkujícím.

38.3 ～（き）せてもらう／～（さ）せていただく: Mít povoleno udělat —

Když se slovesa v kauzativní formě zkombinují s ～てもらう／～ていただく (Lekce 25), doslova to znamená ”obdržet laskavost povolení udělat —”. Často je to používáno když zdvořile žádám o povolení.

a) きゅうようができたので、明日のかいぎを休ませてもらうことにしました。Rozhodl jsem se neúčastnit zítřejšího meetingu jelikož jiná naléhavá záležitost se objevila.

38.4 Zdvořilost: přehled

38.4.1 Výrazy s respektem: そんけいご

1. Slovesa s respektem いらっしゃる、なさる、おっしゃる、くださる
2. Respektující forma sloves, která nemají ekvivalent (お + Vstem + になる), (ご／お + N(+する) + なさる) v Lekci 33
3. Respektující rozkaz (お + Vstem + ください) (ご／お + N(+する) + ください) v Lekci 36
4. Honorující prefixy/suffixy indikující respekt ごかぞく、おなまえ (lekce 11) a ～さん、～の方 (lekce 1)
5. ～ていらっしゃる／～ていらっしゃいます jsou používány na ～ている／～ています (lekce 14)
6. ～でいらっしゃる／～でいらっしゃいます jsou používány pro ～だ／～です za na-adjektivy a podstatnými jmény které referují osoby

a) 高山さんでいらっしゃいますか Je tam pan Takajama? / Jste pan Takajama?

b) の本の方でいらっしゃいますか。 Jste z Japonska?

38.4.2 Pokorné výrazy けんじょうご

Pokorné výrazy jsou používány pro vyjádření mluvčího (případně jeho skupiny) akce a stav.

1. pokorná slovesa おる、まいる、いたす、うかがう、おめにかかる
2. pokorná forma sloves která nemají pokorný ekvivalent(お+ Vstem +する)(ご／お+ N(+する) +する) lekce 27
3. Pokorný požadavek (お+ Vstem +いただけますか),(ご／お+ N(+する) +いただけますか) Lekce 36
4. ～ております je používáno pro ～ています (lekce 36)
5. ～でございます je pokorná ekvivalent ～です následující na-adjektiva a podstatná jména

じんじかでございます。 Toto je personální oddělení.

38.4.3 Kultivované výrazy ていねいご

Kultivované výrazy nemusí nutně referovat na nadřízené, nebo něco s nimi spojené. Kultivované výrazy mohou způsobit že vaše mluva zní více kultivovaně a dovolí vám zároveň projevat respekt k ostatním.

1. uctivý prefix お používáný pro kultivovanost おはし おみず (lekce 12)
2. Slova používaná v kultivované řeči こちら、そちら、あちら、どちら (lekce 7)
3. ～でございます je používáný pro ～です následující na-adjektiva a podstatná jména
4. ～ございます、まいります a ～ております jsou používány pro ある、くる／いく respektive ～ている. Tyto výrazy mohou být slyšeny v hlášení zákazníkům, cestujícím atd.
5. ～です／～ます může být použito v sub-klauzulích a klauzulích modifikujících podstatná jména jako v ～でして、～でしたら、～まして、～ましたら、～ます／～ました (+noun)

a) そういうしりょうでしたら、としようかんにあります。 Pokud mluvíš o těchto materiálech, tak jsou v knihovně.

39 39. lekce

39.1 ために/ ための: účel

39.1.1 ために: Za účele

学費をかせぐ	ために	アルバイトをしています。
V dict.	tame ni	Verb

Мам бригаду абыч выдѣлал пенізе на школьні výдаје.

調☒	の	ために	アンケートを行っています。
N (+ suru)	no	tame ni	Verb

Pro náš průzkum používáme dotazník.

～ために je používané na modifikaci slovesa na vyjádření za jakým účel se něco dělá, znamenající "za účelem —." ために je předcházeno slovníkovou formou slovesa. V případě suru-nouns je potřeba の jako v ～のために. に v (の) ために je občas vynecháváno ve formálním písemném projevu. a) 資料 (しりょう) を集 (あつ) めるために図書館 (としょかん) に行きました。Šel jsem do knihovny абыч sesbíral nějaké podklady.

b) ロングさんは社会学 (しゃかいがく) の研究 (けんきゅう) のために日本へ 来た。Pan Long přišel do Japonska aby dělal výzkum v sociologii.

39.1.2 ための: pro/na

学費をかせぐ	ための	アルバイト
V dict.	tame no	Noun

Brigáda na vydělání peněz pro/na školní výdaje.

調☒ (ちょうさ)	の	ための	アンケート
N(+suru)	no	tame no	Noun

Když je ～ため použito pro modifikaci podstatného の je přidáno po ため jako v ～ための. Forma předcházející ための je stejná jako forma předcházející ～ために. a) 先週 (せんしゅう)、漢字を調べるための辞書を買いました。Minulý týden jsem si koupil slovník pro vyhledávání kanji.

b) 私は環境保護のための運動に参加しようと思っている。Přemýšlím o přidání se do hnutí za ochranu prostředí.

39.2 ～たり～たりだする: Někdy , a jindy –

V たり V たり する “dělat věci jako ” bylo představeno v Lekci 22. たり ～たり následované だ nebo する může být využito pro vyjádření “někdy , a jindy .” ～たり je vytvořeno přidáním り k plané minulé formě slovesa, i-adjektiva nebo [na-adj/noun + だ]. Tento vzor vět se často objevuje s によって ” záviset na .”

a) 家賃 (やちん) は場所 (ばしょ) によって高かったり安かったり です。Nájem je vysoký nebo nízký podle lokace.

b) A: バイト代 (だい) は毎月だいたい同じですか。Je tvoje výplata z brigády skoro vždy stejná?

B: いえ、3 万円ぐらいだったり 6 万円ぐらいだったりです。Ne, někdy to je okolo 30 000 jenů, někdy zase 60 000 jenů.

Jak je ukázáno v příkladech výše, ～たり～たり je často používáno pro vyjmenovávání opačných situací. ～たり se většinou objevuje dvakrát, může být ale užito vícekrát. Jedno ～たり může být využito pro indikaci jedné z možných situací.

私は車で通勤（つうきん）しているが、帰りに友だちと酒を飲む時などは電車で行ったりする。
Většinou jezdím autem, ale někdy jedu vlakem když jdu pít s kamarády.

39.3 Klausule modifikující podstatné jméno(4)

Abstraktní podstatná jména jako もくてき “účel,” りゆう “důvod,” げんいん “příčina,” どうき “motivace,” atd. mohou být modifikována klauzulí jak ukázáno níže za účelem vysvětlení toho co daná podstatná jména indikují. ボランティア活動（かつどう）を始（はじ）める目的（もくてき）
účel/cíl konání dobrovolnických aktivit

仕事を続けなかった理由（りゆう） důvod nesetrvání v mé práci

事故が起こった原因（げんいん） příčina nehody

友だちにクラブをやめた理由を聞かれました。Kamarád se ptal na důvod proč jsem opustil klub.

39.4 ～のなら / ～んなら : Pokud je to tak, tak—

～のなら / んなら vyjadřuje stejnou věc jako ～のだったら / ndera (Lekce 36), ”Pokud jde o to, tak -.” Každopádně, ～のだったら / ndera je o trošičku hovorovější než ～のなら / んなら、
のなら んなら následuje za planou formou slovesa nebo i-adjektiva. Na-adjektiva a podstatná jména přímo předcházejí なら bez の nebo ん.

グループで発表するのなら、よく話し合った ほうがいい。Pokud budeme mít skupinovou prezentaci, tak bychom to měli pořádně prodiskutovat.

39.5 Partikulární fráze

39.5.1 によって: Záleží na/podle toho—

～によって znamená ”záleží/záležet na ” a je často používané s ちがう “lišit se,” nebo ～たり～たりだする.

パートの時給（じきゅう）は仕事の種類（しゅるい）によって違（ちが）います。Hodinová mzda na brigádě je různá podle toho co to je za práci.

39.5.2 ～として: jako

～として je používané na vyjádření použití/účelu/funkce. Také to může být použito pro indikaci funkcí (společenské) a rolí.

a) かせいだお金は小遣いとして全部使（ぜんぶつか）って しまいました。 Všechny peníze co vydělám používám na denní výdaje. b) 橋本さんは今回（こんかい）コーチとしてオリンピックに出ることになった。 Bylo rozhodnuto že paní Hashimoto pojede na olympiádu jako trenér.

40 40. Lekce

40.1 ように: Tak aby

よくわかる	ように	説明しました。
V plain (přítomný)	yoo ni	sloveso

Vysvětlil jsem to tak aby to bylo pochopitelné.

ように následující za planou přítomnou formou slovesa znamená "(dělat něco) tak aby —." ように je často předcházeno potenciální formou nebo negativní formou sloves, nebo slovesa jako わかる "rozumět," みえる "viditelné," atd. a) 2 年後に留学 (りゅうがく) できるように、貯金 (ちょきん) しています。Šetřím abych mohl 2 roky studovat v zahraničí.

b) 道に迷 (まよ) わないように、地図を持っていった。Vzal jsem mapu abych se neztratil.

40.2 ようにする: Snažit se aby /Udělat tak aby –

時間 (じかん) がかからない	ようにしました。
V plain (přítomný)	yoo ni suru

Ujistil jsem se že to nezabere moc času.

ようにする následující za planou přítomnou formou slovesa indikuje "Snažit se aby /Udělat tak aby –." Když se する objeví ve formě している jako v ~ようにしている, znamená to "zařídit to aby–." a) 人と会う時、必 (かならず) 約束 (やくそく) の時間 (じかん) を守 (まも) るようにしています。Dal jsem si pravidlo abych byl vždy dochvilný když se mám s někým potkat.

b) 旅行中 (りょこうちゅう) はなるべく生水 (なまみず) を飲まないようにした。Snažím se nepít nepřevařenou vodu jak jen to jde během výletu.

40.3 ~ことがある : Jsou časy kdy

たまに雪が降る	ことがあります。
Planá forma (přítomná)	koto ga aru

Občas přší.

~ことがある následující přítomnou planou formou slovesa, i-adjektiva nebo [na-adj./noun + だ] znamená "Jsou časy kdy " nebo "Někdy se stává že ." だ po na-adjektivu a podstatném jménu se změnil na な respektive の.

a) 帰りの電車はたいていすいているが、たまに座 (すわ) れないことがある。Čas kterým jezdím domů většinou není vlak moc plný, ale někdy nelze sehnat místo.

b) こづかいはいふつう 2 万円ぐらいだが、月によって 3 万円以上のこともある。Moje kapesné je většinou 20 000 jenů, ale jsou měsíce kdy je to více 30 000 jenů.

Tento výraz by neměl být zaměňován s ことがある což následuje ta-formu slovesa.

40.4 Zvýraznění části věty (2)

Věty které zvýrazňují důvod jako v "je to protože –" může být vyjádřeno použitím [~のは~からだ]. Tato forma je v podstatě stejná jako [~のは だ] (Lekce 35). Hlavní klauzule je umístěna před ~

のは, a kara-klauzule, část která je zvýrazňována, je položena před だ. のは je předcházeno planou formou (Lekce 16) a な by mělo být přidáno po na-adjektivu nebo podstatném jménu.

道がこんでいたから、時間がかかりました -> 時間がかかったのは道がこんでいたからです
zabralo to čas, protože byl provoz. -> protože byl provoz, zabralo to čas

Zvýraznění účelu jako v "je to tak —aby—" může být vyjádřeno [～のは～ためだ]. に v ～ために je v tomto případě vynecháno.

車を買うために、お金をためています -> お金をためているのは車を買うためです šetřím peníze
abych si koupil auto -> abych si koupil auto, tak šetřím

40.5 Množstevní slovo modifikující podstatné jméno

多く	の	資料 (しりょう)
Množství	no	Podstatné jméno

mnoho dokumentů

おおく, což znamená "hodně," vyžaduje použití の pokud se nachází před podstatným jménem.

日本では、多くの大学生が親に学費を出して もらっているようである。V Japonsku, jak to tak vypadá, je většina školného na univerzitách placená rodiči.

Množstevní slova jako おおぜい "mnoho (lidí)," かなり "docela dost," ほとんど "skoro vše" a 100 にん "sto lidí" nemůže modifikovat podstatné jméno přímo ale musí být přidáno の hned po množstevní slově pokud předchází podstatné jméno.

a) おおぜいの人が調査 (ちょうさ) に協力 (きょうりょく) してくれました。Mnoho lidí se účastnilo průzkumu.

b) アジアのほとんどの国がオリンピックに 参加 (さんか) した。Skoro všechny země v Asii se účastnilo Olympijských her.

40.6 ～だけでなく (も): Nejen

だけでなく (も) je používané pro vyjádření "nejen-." ～も se často objevuje ve frázi za ～だけでなく. a) 図書館 (としょかん) だけでなく、市役所 (しやくしょ) にも調 (しら) べに行きました。Nejen že jsem šel do knihovny ale i na městský úřad se podívat.

b) アンケート用紙 (ようし) を配 (くば) っただけでなく、多くの人にインタビュー調査 (ちょうさ) をした。Nejen že jsme rozdali dotazníky ale také jsme měli interview s mnoha lidmi.

だけでなく je hlavně používané ve formální řeči či psaném projevu a jeho hovorový ekvivalent používané jen v mluvené řeči je, ～だけじゃなくて,

40.7 Příslovečné fráze

Následuje několik příkladů příslovečných frází.

と 違 (ちが) って jiný

と 比 (くら) べて v porovnání s

を 対象 (たいしょう) に jako objekt

2、30 年前と違 (ちが) って、最近 (さいきん) は日本で働 (はたら) く外国人 (がいこくじん) が増えている。Narozdíl od doby před 20 až 30 lety se počet cizinců pracujících v Japonsku zvedá.